

Avfallsplan i Timrå kommun

Regler (Författningssamlingen)

Reglementen
Arbetsordning
Bolagsordning
Ägardirektiv
Delegationsordning
Föreskrifter
Taxor och avgifter

Dokumentet gäller för	Dokumenttyp	Fastställd	Beslutsinstans
Timrå kommun, hel- och majoritetsägda bolag	Regler	2023-11-27 § 216	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig	Diarienummer	Senast reviderad	Giltig till
Kultur- och teknikförvaltningen	KS/2023:446	Nytt	2027-12-31

Innehållsförteckning

Avfallsplan i Timrå kommun	1
1 Inledning.....	4
1.1 Lagstiftning.....	4
1.2 Timrås ställningstaganden	4
1.3 Syfte.....	6
1.4 Styrmedel	6
1.5 Giltighetstid.....	8
1.6 Översyn av avfallsplanen.....	8
1.7 Uppföljning av avfallsplanen	8
2 Mål	8
2.1 Mål 1 - Minskade mängder avfall.....	9
2.2 Mål 2 - Ökad återvinning	10
2.3 Mål 3 - Minskad miljöpåverkan.....	11
2.4 Mål 4 - Robust avfallshantering.....	12
3 Åtgärder.....	13
Bilaga 1 - Handlingsplan.....	14
1. Inledning.....	14
2. Styrmedel	15
3. Resurser.....	15
4. Åtgärder	16
Bilaga 2 – Nulägesbeskrivning.....	24
1. Inledning.....	24
2. Kommunbeskrivning	26
3. Mängder, hantering och behandling av olika avfallslag.....	26
4. Verksamhetsavfall.....	33
5. Nedskräpning.....	34
6. Anläggningar och verksamheter för avfallshantering, -behandling samt återanvändning och förebyggande	34
7. Fysisk planering och bygglov.....	36
8. Beredskapsfrågor och klimatförändringar kopplat till avfallshantering.....	36
Bilaga 3 - Nedlagda deponier.....	37

1. Bakgrund.....	37
2. Genomförd inventering och riskklassning.....	37
3. Resultat av inventering och riskklassning	37
4. Vidtagna åtgärder.....	38
5. Planerade åtgärder	38
Bilaga 4 - Framtagande av avfallsplanen och samråd.....	42
1. Framtagande av avfallsplanen.....	42
2. Samråd.....	42
Bilaga 5 - Miljöbedömning.....	44
1. Motiv till undersökningssamråd	44
2. Timrå kommuns avfallsplan.....	44
3. Bedömning enligt 5 § miljöbedömningsförordningen	46
4. Samlad bedömning.....	48
Bilaga 6 - Länsstyrelsens yttrande gällande undersökningssamråd rörande avfallsplan, Timrå kommun	49
Länsstyrelsens yttrande	49
Beskrivning av ärendet.....	49
Bilaga 7 - Relevant lagstiftning, styrande direktiv och mål.....	52
1. Lagstiftning.....	52
2. Globala styrdokument	53
3. Nationella styrdokument	55
4. Regionala styrdokument	56
5. Lokala styrdokument	56
Bilaga 8 - Framtidsprognos.....	58
1. Bakgrund.....	58
2. Bedömning av framtida avfallsflöden.....	59
3. Framtida behov och insamlingssystem.....	60
4. Fysisk planering	60
Bilaga 9 - Uppföljning av föregående avfallsplan	61

1 Inledning

Avfallsplanen är ett strategiskt styrdokument och verktyg för en god hushållning med resurser i Timrå kommun. Avfallsplanen riktar sig till alla boende och verksamma i kommunen.

Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling är en integrerad del av kommunens styrmodell, med naturlig bäring på kommunens verksamheter. Genom att förena de globala målen med kommunens mål leder Timrå kommun sitt arbete i riktning mot de globala målen och bidrar aktivt till omställningen till ett mer hållbart samhälle.

Hur vi konsumerar, tar hand om våra saker samt hur vi gör oss av med de saker vi inte längre behöver påverkar människor och miljö. Timrås kommuninvånare, fritidshusägare och besökare, liksom offentliga och privata verksamheter behöver ges förutsättningar att agera så en ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar hushållning med resurser kan uppnås. Avfallsplanen är ett verktyg vid omställningen från ett linjärt till ett cirkulärt, hållbart Timrå.

1.1 Lagstiftning

Enligt 15 kap. 41 § miljöbalken (SFS 1998:808) ska alla kommuner ha en avfallsplan. Den ska innehålla uppgifter om avfall inom kommunen och beskriva kommunens åtgärder för att minska avfallets mängd och farlighet. Avfallsplanen utgör, tillsammans med de lokala föreskrifterna om avfallshantering, kommunens renhållningsordning.

Av 9 kap. 4 och 5 §§ Avfallsförordningen (2020:614) framgår att avfallsplanen ska innehålla ett särskilt avsnitt om förpackningar och platser för insamling av förpackningsavfall samt ett avsnitt om returpapper och insamling av returpapper. Avfallsplanen ska också innehålla åtgärder för att förebygga att förpackningar och returpapper uppstår samt åtgärder för att främja återanvändning av förpackningar.

Genom bemyndiganden i miljöbalken och avfallsförordningen har Naturvårdsverket lämnat föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall (NFS 2020:6) vilka anger vad en kommunal avfallsplan ska innehålla.

Avfallsplanen har arbetats fram utifrån kraven i gällande lagstiftning.

1.2 Timrås ställningstaganden

Timrå kommun eftersträvar en hållbar utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina. Det innebär att vi tar hänsyn till ekonomiska, ekologiska och sociala hållbarhetsaspekter i det dagliga arbetet.

I Timrå kommuns styrmodell som fastställdes av kommunfullmäktige 2019-10-28 finns kommunens vision som beskriver ett önskat framtida tillstånd och visar färdriktningen för kommunens arbete och lyder ”Timrå - en stark kommun i en växande region!”. Till kommunens styrmodell finns övergripande mål som stödjer kommunens verksamhetsidé och skapar underlag för visionen i sin helhet. De speglar den politiska viljan och det som ska åstadkommas. Målen är ömsesidigt beroende av varandra, där den ena inte kan utvecklas utan den andra för att nå en hållbar utveckling. Av varje mål framgår hur kopplingen till Agenda 2030 och de globala målen ser ut. Avfallsplanen gäller parallellt med Timrå kommuns styrmodell och knyter an till målen bland annat på följande vis:

Målbild 1. Trygghet, delaktighet och livslångt lärande

Genom avfallsplanens mål och åtgärder förebyggs och hanteras nedskräpning. Det leder även till en minskad risk för klotter och skadegörelse som annars skapar otrygghet. Genom ett livslångt lärande och delaktighet kan en hållbar utveckling nås där avfallsmängder och negativa effekter av avfall kan minskas.

Målbild 2. Tillväxt, sysselsättning och arbete

Timrå ska växa hållbart. Avfallsplanen omfattar förebyggande av avfall vilket ofta skapar tillfällen för sysselsättning och arbete.

Målbild 3. Livskvalitet och attraktiva livsmiljöer

Genom avfallsplanen verkar Timrå för en hållbar resurshushållning, en hållbar avfallshantering samt för minskad nedskräpning vilka tillsammans bidrar till en god livskvalitet och attraktiva livsmiljöer.

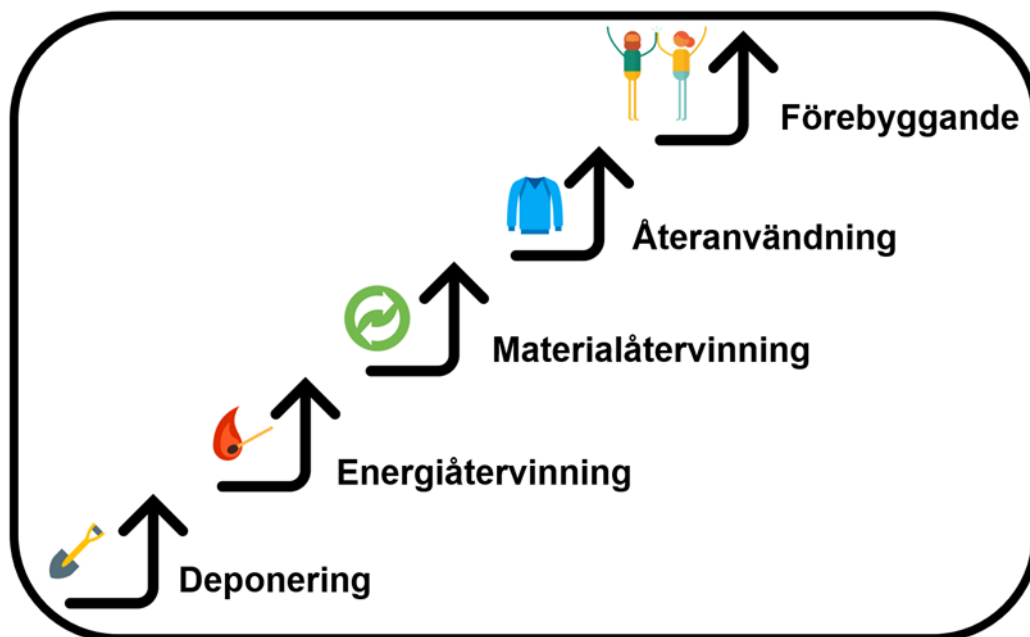
1.2.1 Avgränsning

Timrå har valt att begränsa detaljeringsgraden i avfallsplanens åtgärder. Åtgärderna definierar vad som ska göras. Det är sedan upp till de kommunala förvaltningarna och kommunala bolagen hur åtgärderna ska genomföras. För att säkerställa att förvaltningarna och bolagen genomför sina åtgärder på ett strukturerat sätt finns två generella åtgärder som sätter ramarna för arbetet med åtgärderna:

- Ta med avfallsplanen i det årliga arbetet med verksamhetsplanering och inarbeta relevanta mål och åtgärder i sin verksamhetsplan.
- Klargöra roller, ansvar och finansiering för arbete med avfallsplanens åtgärder.

1.3 Syfte

Avfallsplanens syfte är att bidra till en hållbar utveckling där Timrå kommun strävar mot toppen av avfallstrappan vid hushållning med resurser. Timrå kommuns verksamhetsidé ”Tillsammans gör vi det enklare att leva, växa och mötas!” ska genomsyra hushållning med resurser i kommunen.

1.4 Styrmedel

För genomförande av avfallsplanens åtgärder och arbete mot avfallsplanens mål har Timrå kommun ett antal styrmedel att tillgå. Nedan beskrivs de olika styrmedlen:

1. **FYSISK PLANERING** - Att inkludera avfallsfrågor vid fysisk planering innebär att förutsättningar för en god hantering av avfall och hushållning med resurser kan skapas. När avfalls- och resursfrågor inkluderas i ett tidigt skede skapas möjligheter att:
 - a. Utforma områden, ny- och ombyggnationer på ett sätt som möjliggör insamling av avfall på ett sätt som tar hänsyn till människors hälsa och miljön.
 - b. Inkludera förebyggande av avfall och avfallshantering.
 - c. Ta hänsyn till ett framtida ändrat klimat och dess konsekvenser på avfallshanteringen.
 - d. Att vid byggnation ta hänsyn till materialval ur miljö- och klimatsynpunkt.
2. **KOMMUNIKATION** - Kommunikation är ett viktigt verktyg i omställningen till en hållbar utveckling. Genom information om bland annat konsumtion, avfall, nedskräpning och vilken påverkan på miljön och människors hälsa dessa medför, kan

man få förståelse för varför konsumtionsmönster och hushållning med resurser behöver förändras. Genom kommunikation kan man också se till att boende och verksamma i kommunen vet vad de själva kan göra för att:

- a. Minska sina avfallsmängder
- b. Utsätta sig själv och miljön för mindre skadliga ämnen
- c. Bidra till mer återvinning av avfall

3. UPPHANDLING OCH INKÖP - Kommunen har möjlighet att påverka marknaden till att ställa om till en cirkulär ekonomi genom de krav som ställs vid offentlig upphandling. Dessutom finns möjlighet att föregå med gott exempel gentemot andra verksamheter. Kraven kan till exempel omfatta:

- a. Möjligheter till underhåll, reparation och återanvändning
- b. Att produkter ska innehålla återvunnet material eller vara begagnade
- c. Att varorna i deras slutskede ska gå att materialåtervinna

4. TILLSYN - Miljö- och byggnämnden har möjlighet att ge råd om avfallshantering till företag. De kan dessutom fatta beslut där verksamhetsutövare föreläggs att förbättra sin avfallshantering. Miljö- och byggnämnden bedriver bland annat tillsyn över och handlägger ärenden om:

- a. Avfallshantering hos företag och privatpersoner i kommunen.
- b. Nedskräpning
- c. Rivning
- d. Avfallsanläggningar
- e. Illegal avfallshantering

5. VEKSAMHETSPLANER OCH BUDGET - Kommunfullmäktige beslutar om verksamhetsplan och budget. Verksamhetsplanen utgår ifrån de målbilder som beskriver vad som ska uppnås de kommande åren i Timrå kommun (se målbilder under stycke 1.2), samt utifrån avfallsplanens mål och åtgärder. Nämnderna har i uppdrag att ta fram egna verksamhetsplaner som utgår ifrån dels nämndens egna uppdrag samt den verksamhetsplan och budget som kommunfullmäktige beslutat om. Nämnderna ska beskriva hur de ska bidra till kommunfullmäktiges mål i verksamhetsplan och avfallsplan med tilldelade resurser. Genom budgetbeslutet har kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag fördelats till kommunens olika verksamheter.

6. KOMMUNENS AVFALLSTAXA - För att kunna ta ut avgifter för avfallshantering som kommunen utför till följd av det kommunala insamlingsansvaret finns avfallstaxan. Avfallstaxan är dessutom ett styrmedel för att uppmuntra till en mer miljöanpassad avfallshantering i linje med avfallsplanen.

7. KOMMUNENS VA-TAXA - För att kunna ta ut avgifter för kostnader för kommunalt vatten och avlopp finns kommunens VA-taxa som antagits av kommunfullmäktige. Vissa avfallsfrågor är gemensamma för VA-verksamheten och avfallsverksamheten, till exempel hantering av slam och fett.

8. FÖRESKRIFTER OM AVFALLSHANTERING FÖR TIMRÅ KOMMUN - Lokala bestämmelser för hantering av avfall som Timrå kommun ansvarar för finns i kommunens avfallsföreskrifter. Föreskrifterna revideras för att styra i samma riktning som avfallsplanen och på så sätt möjliggör föreskrifterna genomförande av avfallsplanens åtgärder som kräver stöd i lagstiftning.

1.5 Giltighetstid

Avfallsplanen gäller 1 januari 2024 till 31 december 2027.

1.6 Översyn av avfallsplanen

Avfallsplanens uppgifter ska ses över minst vart fjärde år. Om behov finns ska avfallsplanen uppdateras. Ansvarig för avfallsplanens översyn är Kultur- och teknikförvaltningen.

1.7 Uppföljning av avfallsplanen

Uppföljning av avfallsplan sker via verksamhetsplanen och budgetprocessen. Alla nämnder och bolagsstyrelser ska årligen till kommunfullmäktige redovisa sitt arbete med att genomföra avfallsplanens åtgärder. Uppföljningen redovisas som en separat bilaga till nämndernas och styrelsens verksamhetsberättelse. Nyckeltalens utveckling följs upp av kultur- och teknikförvaltningen. Samlad bedömning av måluppfyllelse baseras på bolagens och nämndernas rapportering av utförda åtgärder samt nyckeltalens utveckling. Den samlade bedömningen visas i kommunkoncernens årsredovisning.

2 Mål

I avfallsplanen finns fyra övergripande mål. Dessa skapar riktning för arbetet mot en långsiktigt hållbar resurshushållning i Timrå kommun. För att möjliggöra uppföljning av resultat från arbete med avfallsplanen har nyckeltal tagits fram till respektive mål.

Av varje mål framgår koppling till Agenda 2030 och de globala målen (se bilaga Relevant lagstiftning, styrande direktiv och mål) samt koppling till målbilder i Timrås kommuns styrmodell (för målbilder, se stycke 1.2). De åtgärder som tagits fram syftar till måluppfyllnad av minst ett av målen, ibland flera.

2.1 Mål 1 - Minskade mängder avfall

Målet är ett Timrå där befintliga material och saker har ett värde så de används under så lång tid som möjligt. Det är också ett Timrå där det finns goda möjligheter att vårda och laga sina saker samt där möjlighet finns att konsumera på ett hållbart sätt. Timrå kommun föregår med gott exempel. Kommuninvånare, fritidshusägare och besökare, liksom privata och offentliga verksamheter lär av varandra och delar med sig av både kunskap och materiella saker för att minska mängderna avfall.

Koppling till:

Agenda 2030:

Mål 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion

Timrå kommuns styrmodell:

Målbild 1, 2 och 3

2.1.1 Bakgrund

För att minska miljöbelastningen från konsumtion av livsmedel, prylar och material behöver vi tillsammans hushålla med våra resurser. Till stor del handlar det om beteende där vi behöver ändrar vårt sätt att konsumera, vårda och bruka våra saker. Genom att handla second hand, dela med oss av det vi äger samt se till att de saker vi köper nytt kan lagas och är gjorda av hållbara material, kan vi möjliggöra att saker både håller länge och kan nyttjas under hela sin livslängd. Att göra vår del för att minska avfallet bidrar till att bevara naturresurser för framtida generationer.

För att möjliggöra att saker kan brukas under en längre tid behövs möjligheter för följande; att låna, hyra, dela, konsumera second hand, reparera, renovera samt uppgradera eller bygga om saker. Samtliga möjligheter innebär potential till ökad ekonomisk tillväxt och bidrar till en ökad sysselsättningsgrad vilket gynnar både social och ekologisk hållbarhet. För att uppnå en ekonomisk hållbarhet krävs att vi uppskattar och värdesätter de produkter som redan finns så vi skapar en efterfrågan på dessa varor och tjänster.

Vi behöver också minska mängden matsvinn, det vill säga mat som kunde ha ätits upp men som slängs till följd av brister i hantering eller avsaknad av planering. Att minska matsvinnet medför att både pengar och naturresurser sparas.

2.1.2 Nyckeltal

Årlig mängd avfall under kommunalt ansvar mätt i kilogram per person. Minskande trend önskas.

2.2 Mål 2 - Ökad återvinning

Ett Timrå som hushåller med resurser genom att material återvinns och blir en del av ett cirkulärt flöde. När återvinningen av material ökar så minskar behovet av jungfruliga råvaror och vi tar ett steg närmre en cirkulär ekonomi. Återvinning av energi från biologiskt material ökar också andelen förnybar energi.

Koppling till:

Agenda 2030:

Mål 7. HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA

Mål 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Mål 9. HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH
INFRASTRUKTUR

Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion

Timrå kommuns styrmodell:

Mål 1

2.2.1 Bakgrund

Materialåtervinning är när avfall som sorterats efter materialslag genomgår en behandlingsprocess för att bli råvara till nya produkter. Att öka efterfrågan på återvunnet material och att möjliggöra för återvinning genom anpassade sorteringslösningar är nyckelfaktorer för att öka mängden material som återvinns.

Biologisk återvinning är när biologiskt avfall såsom matavfall och trädgårdsavfall genomgår en behandling där näring och energi kan utvinnas. Energin kan exempelvis användas som drivmedel som kan ersätta fossila drivmedel. Näringsämnen kan cirkuleras vilket bidrar till ett minskat behov av exempelvis mineralfosfor som är en ändlig resurs.

2.2.2 Nyckeltal

Årlig andel kommunalt avfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel anges i procent. 1) Ökande trend önskas.

-
- 1) Siffror från Avfall Web: Totala mängden avfall under kommunalt ansvar som samlats in från hushåll och verksamheter, exklusive slam och trädgårdsavfall. Mängden inkluderar avfall som hämtats vid fastigheten eller lämnats vid återvinningscentraler och återvinningsstationer. Antal personer inkluderar permanentboende invånare, gästnätter, fritidshusboende och arbetsplatsnetto.

2.3 Mål 3 - Minskad miljöpåverkan

Målet är ett Timrå där hantering av avfall och resurser bidrar med så liten påverkan som möjligt på miljön. Det är ett Timrå där ingen nedskräpning sker och kommuninvånare, fritidshusägare och besökare, liksom offentliga och privata verksamheter sorterar och lämnar sitt avfall till rätt plats så avfall kan omhändertas med hänsyn till miljön. Material återvinns och sådant som inte ska återföras till kretsloppet omhändertas på ett långsiktigt hållbart sätt. Insamling och hantering av avfall utförs med hänsyn till miljön så uttaget av jungfruligt material minskar och förnybar energi används.

Koppling till:

Agenda 2030:

Mål 3 Hälsa och välbefinnande

Mål 4 God utbildning för alla

Mål 6 Rent vatten och sanitet för alla

Mål 11. Hållbara städer och samhällen

Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion

Mål 14. Hav och marina resurser

Mål 15. Ekosystem och biologisk mångfald

Timrå kommuns styrmodell:

Mål 1 och 3

2.3.1 Bakgrund

KONSUMTION - Vi påverkar indirekt miljön genom våra konsumtionsmönster. Det är därför viktigt att öka medvetenheten och kunskapen hos verksamma i Timrå så de kan minska sin miljöpåverkan genom att göra hållbara val. Innehåll av farliga ämnen i avfall kan minskas genom att vid inköp välja produkter som har en så liten påverkan på miljön som möjligt.

AVFALLSHANTERING - Avfallshanterings påverkan på miljön kommer från hur avfallshanteringen är utformad, det vill säga vilka förutsättningar som finns i kommunen för att avfall ska kunna sorteras rätt. Särskilt viktigt är att det farliga avfallet sorteras och lämnas till rätt plats för att förhindra spridning av dessa ämnen i miljön då farligt avfall innehåller skadliga ämnen som exempelvis är miljöskadliga, giftiga eller brandfarliga. Miljöpåverkan kommer också av hur avfallshanteringen utförs då avfallshämtning och avfallsanläggningar bland annat innebär utsläpp till vatten och luft.

NEDSKRÄPNING - Nedskräpning innebär att föremål slängs eller lämnas på platser som allmänheten har tillträde till. Det kan både vara små saker som fimpar eller större saker som bilar. Gemensamt för all slags nedskräpning är att den påverkar

miljön negativt eftersom nedskräpning leder till läckage och spridning av farliga ämnen både på land och till havs.

Det förekommer både avsiktlig och oavsiktlig nedskräpning. Avsiktlig nedskräpning är som det låter, när något medvetet lämnas eller dumpas. Det kan till exempel vara trädgårdsavfall som lämnas i natur nära bostäder i stället för på en återvinningscentral, vilket kan leda till spridning av invasiva främmande arter, såsom parkslide och lupiner. Oavsiktlig nedskräpning är det som händer vid exempelvis slitage av plastmaterial, som när vi tvättar kläder gjorda av plastmaterial, tvättar ur färg ur penslar eller får med oss plastgranulat från konstgräsplanen med våra skor. Alla nämnda scenarier med oavsiktlig nedskräpning bidrar även med mikroplaster till havet vilket är ett uppmärksammat miljöproblem som behöver förebyggas. Nedbrytning av plast i naturen sker långsamt vilket innebär att den plast som hamnar i havet stannar i havet under lång tid. Konsekvensen är att mikroplaster även påträffas i fisk, som vi sedan äter. Det innebär att nedskräpning både är en miljöfråga och en hälsofråga.

Nedskräpning bidrar också till en otrygg och oattraktiv livsmiljö så den sociala aspekten behöver tas i åtanke. Vårt beteende påverkar andra och där det finns skräp på marken är det mer troligt att andra slänger skräp på marken. Nedskräpning föder nedskräpning som i förlängningen övergår i klotter och vandalisering. Det är därför viktigt att förebygga nedskräpning och hantera den nedskräpning som skett för att Timrå ska vara en trygg kommun med attraktiva livsmiljöer.

2.3.2 Nyckeltal

Uppföljning av index i SCBs medborgarundersökning för punkten; Hur stort eller litet problem tycker du att följande saker är i kommunen där du bor? Nedskräpning. Positiv trend önskas.

2.4 Mål 4 - Robust avfallshantering

Målet för avfallshanteringen är att den är robust vid ordinarie drift likväl som vid extraordinära händelser. Avfall kan samlas in och omhändertas så ingen olägenhet för människor eller miljö uppstår. Dessutom finns en driftsäkerhet där insamling av avfall sker som planerat.

2.4.1 Bakgrund

Omvärldsfaktorer såsom strejker och krig kan orsaka drivmedelsbrist, elbrist, brist på reservdelar mm vilket kan påverka möjligheterna att samla in och omhänderta avfall i kommunen. Extremväder med halka och översvämningar kan innebära framkomlighetsproblem för insamlingsfordon. Det kan också uppstå problem med

insamlingsfordon, mjukvara i insamlingsfordon eller personalbrist. Dessa scenarier kan medföra att avfall inte hämtas och risk för skadedjur och luktproblem uppstår.

De fysiska förhållanden som finns i kommunen påverkar möjligheten att hämta avfall. Hur soprum är utformade och dimensionerade samt hur vägar är utformade och underhålls inverkar på personals arbetsmiljö och möjligheten att hämta avfall. Genom att avfallsverksamheten inkluderas vid planering i kommunens kan goda förutsättningar att hämta avfall säkerställas.

2.4.2 Nyckeltal

Uppföljning av index i SCBs medborgarundersökning för punkten; Hur tycker du följande saker fungerar i din kommun? Hämtning av hushållsavfall. Positiv trend önskas.

3 Åtgärder

Ett antal åtgärder har tagits fram för Timrås arbete mot målen. För att underlätta för verksamheterna har åtgärderna kategoriserats utifrån vilken kommunal förvaltning eller vilket kommunalt bolag som ansvarar för åtgärdens genomförande. Till varje åtgärd finns också angivet när eller hur ofta den ska genomföras samt hur mycket resurser som krävs för genomförande av åtgärden. I bilaga Handlingsplan finns samtliga åtgärder listade, här nedan lyfts några exempel på åtgärder:

- Vid framtagande av översiktsplan och detaljplaner ska avfallshanteringen beaktas och utformas så att en funktionell och robust avfallshantering möjliggörs.
- Skapa möjligheter och säkerställ att farligt avfall, förpackningar, tidningar, matavfall och restavfall sorteras i verksamheten.
- Informera medborgarna om kopplingen mellan konsumtion, avfall och miljö i syfte att förebygga avfall
- Följ upp och kommunicera arbete med att minska matsvinn
- Ta fram rutin för användning av plasthandskar i syfte att minska användningen.
- Delta i kampanjer där skräp städas från mark- och vattenområden.
- Informera fastighetsägare om invasiva arter.
- Arbeta för en minskad pappersanvändning, exempelvis genom digitalisering, E-tjänster, E-arkiv.

Bilaga 1 - Handlingsplan

1. Inledning

Handlingsplanen innehåller åtgärder som bidrar till uppfyllelse av avfallsplanens mål. Varje åtgärd berör minst ett av målen, ibland flera. Avfallsplanens mål är:

1. Minskade mängder avfall
2. Ökad återvinning
3. Minskad miljöpåverkan
4. Robust avfallshantering

För att följa upp om arbetet med åtgärderna bidrar till måluppfyllelse sker uppföljning av målen med hjälp av nyckeltal som finns kopplade till respektive mål.

1. MINSKADE MÄNDER AVFALL - Nyckeltal: Årlig mängd avfall under kommunalt ansvar mätt i kilogram per person. 2) Minskande trend önskas.

2. ÅTERVINNING - Nyckeltal: Årlig andel kommunalt avfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel anges i procent. 2) Ökande trend önskas.

3. MINSKAD MILJÖPÅVERKAN - Nyckeltal: Uppföljning av index i SCBs medborgarundersökning för punkten; Hur stort eller litet problem tycker du att följande saker är i kommunen där du bor? Nedskräpning. Positiv trend önskas.

4. ROBUST AVFALLSHANTERING - Nyckeltal: Uppföljning av index i SCBs medborgarundersökning för punkten; Hur tycker du följande saker fungerar i din kommun? Hämtning av hushållsavfall. Positiv trend önskas.

Åtgärderna har kategoriserats utifrån vilken kommunal nämnd eller kommunalt bolag som ansvarar för åtgärdens genomförande. Till varje åtgärd finns angivet:

- När eller hur ofta den ska genomföras.
- Vilket/vilka mål åtgärden/åtgärderna kopplar till.
- Styrmedel att använda för genomförande av åtgärden.
- Hur mycket resurser som bedömts behövas för genomförande av åtgärden.

2) Siffror från Avfall Web: Totala mängden avfall under kommunalt ansvar som samlats in från hushåll och verksamheter, exklusive slam och trädgårdsavfall. Mängden inkluderar avfall som hämtats vid fastigheten eller lämnats vid återvinningscentraler och återvinningsstationer. Antal personer inkluderar permanentboende invånare, gästnätter, fritidshusboende och arbetsplatsnetto.

2. Styrmedel

För genomförande av avfallsplanens åtgärder och arbete mot avfallsplanens mål har Timrå kommun ett antal styrmedel att tillgå (för mer information om styrmedlen se avsnitt 1.4 i avfallsplanen):

1. Fysisk planering
2. Kommunikation
3. Upphandling och inköp
4. Tillsyn
5. Verksamhetsplaner och budget
6. Kommunens avfallstaxa
7. Kommunens VA-taxa
8. Föreskrifter om avfallshantering för Timrå kommun

3. Resurser

Avseende hur mycket resurser som krävs för att genomföra en åtgärd har följande bedömningar gjorts:

Åtgärder med grön markering - Ryms inom befintlig budget.

Åtgärder med gul markering - Måttlig kostnad som inte ryms inom befintlig budget vilket innebär att investeringar och/eller personella resurser behöver säkerställas.

Åtgärder med röd markering - Hög kostnad som innebär att investeringar och/eller personella resurser behöver säkerställas.

Om en nämnd/bolag har ett flertal åtgärder att genomföra samma år, vilka var och en bedöms kunna rymmas inom befintlig budget, kan konsekvensen ändå bli att extra resurser krävs för att genomföra åtgärderna. Å andra sidan kan genomförande av åtgärder leda till minskade kostnader för inköp av råvaror och produkter när de innebär att avfall förebyggs.

4. Åtgärder

Gemensamt för alla kommunala nämnder och kommunala bolag är att de ska:

- Ta med avfallsplanen i det årliga arbetet med verksamhetsplanering och inarbeta relevanta mål och åtgärder i verksamhetsplan eller annat relevant kvalitets- och styrdokument.
- Klargöra roller, ansvar och finansiering för arbete med avfallsplanens åtgärder.

Kommunstyrelsen

Åtgärd	Genomförs	Kopplar till mål	Styrmedel för genomförande	Resurser
1) Integrera avfallsplanen i uppföljning av verksamhetsplan och budget.	Årligen	Alla	5	
2) Vid översyn av kommunens inköpsorganisation utreds hur kommunala verksamheter vid inköp och upphandling kan verka för minskade avfallsmängder. Utifrån utredningen fastställs lämpliga åtgärder. Exempel på åtgärder är att: <ul style="list-style-type: none"> a) Ställa krav på och följa upp möjligheter till underhåll, reparation och återanvändning b) Vid inköp ställs krav på innehåll av återvunnet material c) Vid inköp ställs krav på att varorna i deras slutesked ska gå till materialåtervinna d) Utveckla återanvändningsbruketjänsten ”möbelprojektet” till att omfatta återanvändning av kommunens egna möbler mm. e) Aktivt arbeta för att minska förpackningsavfall i kommunens verksamheter, ex. minska styckeförpackade produkter 	Årligen	1 & 2	3 & 5	
3) Informera fastighetsägare om invasiva arter.	Årligen	3	2, 4 & 5	
4) Vid framtagande av översiktsplan och detaljplaner ska avfallshanteringen beaktas och utformas så att en funktionell och robust avfallshantering möjliggörs.	Årligen	Alla	1, 2 & 5	
5) Arbeta för en minskad pappersanvändning, exempelvis genom digitalisering, E-tjänster, upphandling	2025	1	2 & 5	

6) Säkerställ att sorteringskärl för farligt avfall, förpackningar, tidningar, matavfall och restavfall finns där avfallsslagen uppstår i verksamheten. Säkerställ också att korrekt sortering utförs i verksamheten och att avfallet slutligen läggs i rätt soptunna för respektive avfallsslag.	Årligen	2	2 & 5	
7) Säkerställ att farligt avfall hanteras på ett korrekt sätt så lagstiftning efterlevs och hänsyn tas till hälsa och miljö.	2024	3	2 & 5	
8) Ersätt kemikalier med mindre skadliga alternativ i syfte att minska avfallsfarlighet	Årligen	3	2, 3 & 5	

Barn- och utbildningsnämnden

Åtgärd	Genomförs	Kopplar till mål	Styrmedel för genomförande	Resurser
1) Med utgångspunkt i läroplanen och agenda 2030 inkluderas hushållning med resurser i den pedagogiska verksamheten	Årligen	1, 2 & 3	2 & 5	
2) Förbättra rutin för beställning av mat i syfte att minska matsvinn med ursprung i centralkökets verksamhet	2024	1	2, 3 & 5	
3) Ta fram och implementera rutiner för arbetet med att minska matsvinn och förpackningsmaterial	2024	1 & 2	2 & 5	
4) Följ upp och kommunicera arbete med att minska matsvinn	Årligen	1	2 & 5	
5) Säkerställ att överbliven mat kan räddas från att bli avfall.	2025	1	2 & 5	
6) Genomför kommunikationsinsats i syfte att förebygga och minska nedskräpning.	Årligen	3	2 & 5	
7) Arbeta för en minskad pappersanvändning, exempelvis genom digitalisering, E-tjänster, upphandling	2025	1	2 & 5	
8) Säkerställ att sorteringskärl för farligt avfall, förpackningar, tidningar, matavfall och restavfall finns där avfallsslagen uppstår i verksamheten. Säkerställ också att korrekt sortering utförs i verksamheten och att avfallet slutligen läggs i rätt soptunna för respektive avfallsslag.	Årligen	2 & 3	2 & 5	
9) Säkerställ att farligt avfall hanteras på ett korrekt sätt så lagstiftning efterlevs och hänsyn tas till hälsa och miljö.	Årligen	3	2 & 5	
10) Ersätt kemikalier med mindre skadliga alternativ i syfte att minska avfallsfarlighet.	Årligen	3	2, 3 & 5	

Kultur- och tekniknämnden

Åtgärd	Genomförs	Kopplar till mål	Styrmedel för genomförande	Resurser
1) Erbjudna återanvändningsaktiviteter för barn och ungdomar i kommunens fritidsverksamheter	Årligen	1	2 & 5	
2) Tillämpa det nationella skyltsystemet för avfallssortering i verksamheten	2024	2	2 & 5	
3) Arbeta för en minskad pappersanvändning, exempelvis genom digitalisering, E-tjänster, upphandling	2025	1	2 & 5	
4) Skapa möjligheter och säkerställ att farligt avfall, förpackningar, tidningar, matavfall och restavfall sorteras i verksamheten och i kommunen.	Årligen	2 & 3	2, 6 & 7	
5) Säkerställ att farligt avfall hanteras på ett korrekt sätt så lagstiftning efterlevs och hänsyn tas till hälsa och miljö.	Årligen	3	2 & 5	
6) Ersätt kemikalier med mindre skadliga alternativ i syfte att minska avfalls farlighet.	Årligen	3	2, 3 & 5	
7) I enlighet med lagstiftningen utreda behov och inrätta avfallshantering, inklusive insamling av förpackningar på torg, i parker och andra allmänna platser, samt säkerställa att dessa töms så ofta att nedskräpning minimeras	2024-2025	2 & 3	2 & 5	
8) Identifiera platser utsatta för nedskräpning och genomför kommunikationsinsats i syfte att förebygga och minska nedskräpningen.	Årligen	3	2 & 5	
9) Delta i kampanjer där skräp städas från mark- och vattenområden. –	Årligen	3	2 & 5	
10) Samarbeta med lokala och regionala organisationer och föreningar i syfte att minska nedskräpning till havs och på land	Årligen	3	2, 5 & 6	
11) Informera kommunens invånare om nedskräpningens negativa effekter på miljö och samhälle	Årligen	3	2 & 6	
12) Skapa möjlighet att lämna och hämta återanvändningsmaterial på återvinningscentral	2025	1	2 & 6	
13) Informera medborgarna om kopplingen mellan konsumtion, avfall och miljö i syfte att förebygga avfall	Årligen	1 & 3	2 & 6	
14) Ta fram rutin för hantering av arbetsmiljöfrågor kopplade till hämtning av avfall	Årligen	4	2 & 6	

15) Krisberedskapsperspektivet tas med i upphandlingar av tjänster och produkter kopplade till avfallshantering i kommunen	Årligen	4	2, 3 & 6	
16) Framtagande av strategi för avfallshantering i händelse av extraordinär händelse som hindrar att avfallshämtning kan utföras som planerat	2024	4	2 & 6	
17) Delta i Avfall Sveriges kampanjer för att förebygga avfall.	Årligen	1	2 & 6	
18) Hitta sätt för att från hushåll öka mängden bygg- och rivningsavfall till materialåtervinning genom sorteringsmöjligheter vid ÅVC och vilka tjänster som erbjuds vid fastighet	2025	2	2 & 6	
19) Ställ krav så att bygg- och rivningsmaterial som sorterats ut för materialåtervinning behandlas genom materialåtervinning	Årligen	2	2, 3 & 6	
20) Ta fram strategi för ökad återvinning av bygg- och rivningsavfall från kommunens verksamheter	2024	2	2 & 6	
21) Vid upphandling av avfallstransporter ska fossilfria transport premieras	Årligen	3	2, 3 & 6	
22) Införa matavfallsutsortering	2024-2027	2	2 & 6	
23) Införa fastighetsnära insamling av förpackningar från hushåll	2024-2027	2	2 & 6	
24) Följa upp utsorterade mängder och andelar av respektive avfallsfraktion som hämtas från fastighet.	2024-2027	2	6	
25) Tillsammans med Mittsverige vatten och avfall utreda hantering och behandling av slam från enskilda avlopp.	2025	2 & 3	2 & 6	
26) Utreda nedlagda deponier och genomföra avslutningsåtgärder mot bakgrund av	2024-2027	3	4	

Miljö- och byggnadsnämnden

Åtgärd	Genomförs	Kopplar till mål	Styrmedel för genomförande	Resurser
1) Informera företagare om vikten av källsortering vid tillsyn.	2024-2027	2	2, 4 & 5	
2) Kompetenskrav vid materialinventering inför rivning och kontrollera att materialinventeringen är tillräckligt bra.	Årligen	1, 2 & 3	4 & 5	
3) Tillsyn enligt miljöbalken gällande bygg- och rivningsavfall hos anmälnings- och tillståndspliktiga avfallshanterare.	2024-2027	1, 2 och 3	4 & 5	

4) Innan Miljö- och byggnadsnämnden ger startbesked till en bygg- eller anmälningsåtgärd ska verksamheten redovisa de avfall och återanvändbara produkter som åtgärden kan ge upphov till och var avfallet ska tas omhand.	Årligen	1, 2 och 3	2, 4 & 5	
5) Samverka med andra kommuner inom regionen för att utveckla arbetet med avfall gentemot verksamheter.	Årligen	Alla	2 & 5	
6) Arbeta för en minskad pappersanvändning, exempelvis genom digitalisering, E-tjänster, upphandling	2025	1	2 & 5	
7) Säkerställ att sorteringskärl för farligt avfall, förpackningar, tidningar, matavfall och restavfall finns där avfallsslagen uppstår i verksamheten. Säkerställ också att korrekt sortering utförs i verksamheten och att avfallet slutligen läggs i rätt soptunna för respektive avfallslag.	Årligen	2	2 & 5	
8) Säkerställ att farligt avfall, i den egna verksamheten, hanteras på ett korrekt sätt så lagstiftning efterlevs och hänsyn tas till hälsa och miljö.	Årligen	3	2 & 5	
9) Ersätt kemikalier med mindre skadliga alternativ i syfte att minska avfalls farlighet.	Årligen	3	2, 3 & 5	

Socialnämnden

Åtgärd	Genomförs	Kopplar till mål	Styrmedel för genomförande	Resurser
1) Inom verksamheten reparera och återanvända material och produkter	Årligen	1	2 & 5	
2) Inom verksamheten arbeta med källsortering	Årligen	2	2 & 5	
3) Ta fram rutin för användning av engångsmaterial, ex. plasthandskar, i syfte att minska användningen.	2024	1	2 & 5	
4) Säkerställ att överbliven mat kan räddas från att bli avfall.	Årligen	1	2 & 5	
5) Arbeta för en minskad pappersanvändning, exempelvis genom digitalisering, E-tjänster, upphandling	2025	1	2 & 5	
6) Säkerställ att sorteringskärl för farligt avfall, förpackningar, tidningar, matavfall och restavfall finns där avfallsslagen uppstår i verksamheten. Säkerställ också att korrekt sortering utförs i verksamheten och att avfallet slutligen läggs i rätt soptunna för respektive avfallslag.	Årligen	2	2 & 5	

7) Säkerställ att farligt avfall hanteras på ett korrekt sätt så lagstiftning efterlevs och hänsyn tas till hälsa och miljö.	Årligen	3	2 & 5	
8) Ersätt kemikalier med mindre skadliga alternativ i syfte att minska avfalls farlighet.	Årligen	3	2, 3 & 5	

Timråbo

Åtgärd	Genomförs	Kopplar till mål	Styrmedel för genomförande	Resurser
1) Ställ krav så att bygg- och rivningsmaterial som sorterats ut för materialåtervinning behandlas genom materialåtervinning	Årligen	2	2, 3 & 5	
2) Ta fram strategi för ökad återvinning av bygg- och rivningsavfall från Timråbos fastigheter	2024	2	2 & 5	
3) Tillämpa det nationella skyltsystemet för avfallssortering i verksamheten	2024	2	2 & 5	
4) Arbeta för en minskad pappersanvändning, exempelvis genom digitalisering, E-tjänster, upphandling	2025	1	2 & 5	
5) Säkerställ att sorteringskärl för farligt avfall, förpackningar, tidningar, matavfall och restavfall finns där avfallsslagen uppstår i verksamheten. Säkerställ också att korrekt sortering utförs i verksamheten och att avfallet slutligen läggs i rätt soptunna för respektive avfallslag.	Årligen	2 & 3	2 & 5	
6) Säkerställ att farligt avfall hanteras på ett korrekt sätt så lagstiftning efterlevs och hänsyn tas till hälsa och miljö.	Årligen	3	2 & 5	
7) Ersätt kemikalier med mindre skadliga alternativ i syfte att minska avfalls farlighet.	Årligen	3	2, 3 & 5	

Timrå Vatten AB / MittSverige Vatten och Avfall AB

Åtgärd	Genomförs	Kopplar till mål	Styrmedel för genomförande	Resurser
1) I enlighet med Timrå kommuns VA-policy: Resurser i avloppsvatten och avloppsslam ska så långt som möjligt nyttiggöras på ett hållbart sätt. Avloppsslam, även slam från enskilda avloppsanläggningar, som genereras i kommunen ska omhändertas med största möjliga resursutnyttjande och minsta möjliga miljöpåverkan. Biogas ska kunna användas för värme- och elproduktion eller som fordonsgas	2024-2027	1, 2 & 3	5	

efter uppgradering.				
2) Ta fram strategi för ökad återvinning av bygg- och rivningsavfall från MSVAs fastigheter/verksamheter	2024	2	2 & 5	
3) Tillsammans med Kultur- och teknikförvaltningen utreda hantering och behandling av slam från enskilda avlopp.	2025	2 & 3	2, 6 & 7	
4) Arbeta för en minskad pappersanvändning, exempelvis genom digitalisering, E-tjänster, upphandling.	2025	1	2 & 5	
5) Säkerställ att sorteringskärl för farligt avfall, förpackningar, tidningar, matavfall och restavfall finns där avfallsslagen uppstår i verksamheten. Säkerställ också att korrekt sortering utförs i verksamheten och att avfallet slutligen läggs i rätt soptunna för respektive avfallsslag.	Årligen	2 & 3	2, 5 & 7	
6) Säkerställ att farligt avfall hanteras på ett korrekt sätt så lagstiftning efterlevs och hänsyn tas till hälsa och miljö.	Årligen	3	2 & 5	
7) Ersätt kemikalier med mindre skadliga alternativ i syfte att minska avfalls farlighet.	Årligen	3	2, 3 & 5	

Räddningstjänst

Åtgärd	Genomförs	Kopplar till mål	Styrmedel för genomförande	Resurser
1) Arbeta för en minskad pappersanvändning, exempelvis genom digitalisering, E-tjänster, upphandling.	2025	1	2, 3 & 5	
2) Säkerställ att sorteringskärl för farligt avfall, förpackningar, tidningar, matavfall och restavfall finns där avfallsslagen uppstår i verksamheten. Säkerställ också att korrekt sortering utförs i verksamheten och att avfallet slutligen läggs i rätt soptunna för respektive avfallsslag.	Årligen	2 & 3	2 & 5	
3) Säkerställ att farligt avfall hanteras på ett korrekt sätt så lagstiftning efterlevs och hänsyn tas till hälsa och miljö.	Årligen	3	2 & 5	
4) Ersätt kemikalier med mindre skadliga alternativ i syfte att minska avfalls farlighet.	Årligen	3	2, 3 & 5	

Timrå Invest

Åtgärd	Genomförs	Kopplar till mål	Styrmedel för genomförande	Resurser
--------	-----------	------------------	----------------------------	----------

1) Arbeta för en minskad pappersanvändning, exempelvis genom digitalisering, E-tjänster, upphandling	2025	1	2, 3 & 5	
2) Säkerställ att sorteringskärl för farligt avfall, förpackningar, tidningar, matavfall och restavfall finns där avfallsslagen uppstår i verksamheten. Säkerställ också att korrekt sortering utförs i verksamheten och att avfallet slutligen läggs i rätt soptunna för respektive avfallslag.	Årligen	2 & 3	2 & 5	
3) Säkerställ att farligt avfall hanteras på ett korrekt sätt så lagstiftning efterlevs och hänsyn tas till hälsa och miljö	Årligen	3	2 & 5	
4) Ersätt kemikalier med mindre skadliga alternativ i syfte att minska avfalls farlighet.	Årligen	3	2, 3 & 5	

Bilaga 2 – Nulägesbeskrivning

1. Inledning

Nulägesbeskrivningen är ett kunskapsunderlag som visar Timrås förhållanden avseende antal invånare, antal och typ av hushåll, Timrås näringsliv samt förhållanden för avfallshantering i kommunen. Nulägesbeskrivningen baseras på statistik från 2021-2023 beroende av vilka underlag som funnits publicerade.

Avfall beskrivs avseende avfallsmängder, insamlingssystem och hur det behandlas. Beskrivningen redovisas fördelat på följande kategorier:

1. Avfall under kommunalt ansvar (hushållens mat-, rest- och grovavfall, bygg- och rivningsavfall från icke yrkesmässig verksamhet, farligt avfall, returpapper, slam, fosforfilter och latrin).
2. Avfall som omfattas av producentansvar (förpackningar, elavfall, batterier, läkemedel, däck och bilar).
3. Övriga avfall (verksamhetsavfall, bygg- och rivningsavfall från yrkesmässig verksamhet).
4. Nedskräpning.

Organisation och ansvar för avfallsfrågor

Producenter

För vissa avfall finns ett producentansvar. Producentansvaret innebär att den som producerar en produkt står för kostnaden för insamling och behandling av produkten när den blivit avfall. Insamlingen och behandlingen finansieras genom en avgift som läggs på produkten när den säljs. I vissa fall ansvarar producenterna för insamlingen av avfallet (förpackningar, elavfall, batterier, läkemedel, däck och bilar).

Avfallslämnare

Både privatpersoner och verksamhetsutövare som lämnar ett avfall ansvarar över att avfallet sorteras och lämnas till de insamlingssystem som tillhandahålls. Bakgrunden är att avfall ska hanteras med hänsyn till miljö och hälsa.

Fastighetsägare

Fastighetsägare ska säkerställa att avfall kan sorteras i de avfallsfraktioner som Timrå kommun föreskriver om i sina avfallsföreskrifter, samt att sophämtare och sobilar kan hämta avfall på ett säkert sätt ur arbetsmiljösynpunkt. Vidare ska fastighetsägaren informera sina hyresgäster om hur avfallshantering går till på fastigheten.

Timrå kommun som avfallslämnare och fastighetsägare

Kommunen ansvarar för det avfall som uppstår i de kommunala verksamheterna. Det kan handla om avfall från skötsel av gator och parker, avfall från fastighetsförvaltning mm. Som fastighetsägare ansvarar Timrå kommun för att avfall

kan sorteras i de avfallsfraktioner som Timrå kommun föreskriver om i sina avfallsföreskrifter.

Timrå kommun som tillsynsmyndighet

Miljö- och byggnadsnämnden utövar tillsyn enligt miljöbalken och plan- och bygglagen vilket bland annat omfattar hushållning med resurser, tillsyn av avfallsanläggningar och bestämmelser kring byggnationer samt rivning av byggnationer. De ansvarar också för tillsyn för att säkerställa att Timrås privatpersoner och verksamheter efterlever de kommunala avfallsföreskrifterna. De handlägger även bygg- och rivningslovsärenden samt anmälningsärenden såsom rivning och enskilda avlopp.

Timrå kommun som avfallsorganisation

Timrå kommun har ansvar för att avfall under kommunalt ansvar samlas in och omhändertas på ett miljöriktigt sätt. Kommunens ansvar gäller inte för övrigt avfall såsom verksamhetsavfall eller avfall under producentansvar. I kommunen utför Kultur- och tekniknämnden insamling av avfall under kommunalt ansvar.

Timrå kommun ingår i samverkansavtalet för Y-renhållare, som är ett nätverk för länets kommuner. Syftet med samverkansavtalet är att parterna genom samverkan ska utveckla arbetet inom avfallsområdet och cirkulär ekonomi. Inom nätverket jobbar man med aktuella avfallsfrågor och samverkar bland annat kring utbildningar och upphandlingar.

Trafikverket

Avfall som uppstår längs med Trafikverkets vägar faller under Trafikverkets ansvar att samla in och lämna till behandling.

Hamnar

I Timrå finns två stycken hamnar, Östrand och Söråker. Det är hamnarna som ansvarar för att ta emot avfall från fartyg.

Entreprenörer

Det praktiska arbetet, det vill säga det operativa ansvaret, har kommunen lagt ut på entreprenad som omfattar hämtning av kommunalt avfall, avfall under kommunalt ansvar, kundtjänst samt drift av återvinningscentralen.

De verksamhetsutövare som ger upphov till övrigt avfall har möjlighet att välja annan entreprenör för avfallshantering än den som kommunen anlitar.

Avfallsbehandlare

En avfallsbehandlare är den verksamhet som omhändertar avfall genom exempelvis förberedelse av avfall för återanvändning, materialåtervinning, rötning, energiåtervinning eller deponering.

2. Kommunbeskrivning

Lokalisering och infrastruktur

Timrå kommun ligger vid Indalsälvens utlopp i Bottenhavet i Västernorrlands län och har en yta på 788km². I norr gränsar kommunen till Härnösand och i syd och väst till Sundsvall. Ett flertal mindre tätorter finns inom kommun. Det strategiska läget tillsammans med väl utvecklade kommunikationer gör området till ett betydande servicecentrum för hela Norrland. I kommunen finns transportinfrastruktur bestående av bilvägar, järnväg, hamn samt flyg.

Näringsliv

Timrå har en lång industriell historia där skogen betytt mycket för den industriella utvecklingen och skogsindustrin utgör även idag stommen i näringslivet med SCA som största privata arbetsgivare. Under de senaste decennierna har teknik och service successivt etablerats och den viktiga skogsnäringen balanseras alltmer av små och medelstora företag i andra branscher, exempelvis transportsektorn.

Befolkning

Antalet invånare i kommunen är cirka 18 000 (17 730 personer i januari 2022) och har under de senaste 20 åren legat på en stabil nivå.

Antal hushåll i en- och tvåfamiljshus är 4932 stycken. Antal hushåll i flerbostadshus är 3785 stycken och antal fritidshus i kommunen är 1307 stycken. Antalet gästnätter omräknat till personer var 97 stycken år 2021.

3. Mängder, hantering och behandling av olika avfallslag

Avfall under kommunalt ansvar

Tidigare kallades avfall under kommunalt ansvar för hushållsavfall. Till följd av EU-lagstiftning som implementerats i den svenska lagstiftningen har begreppet ändrats. Begreppet omfattar i princip samma avfall som begreppet hushållsavfall tidigare omfattade. Kort förklarat omfattar ansvaret kommunalt avfall, vilket är avfall från hushåll och avfall från andra källor som liknar avfall från hushåll. Som exempel kan nämnas matavfall, restavfall, kasserade hushållsprodukter och kläder. Även avfall som inte klassas som kommunalt avfall inkluderas i kommunens ansvar, hit räknas bland annat bygg- och rivningsavfall från privatpersoners egna renoveringar och byggnationer, slam från enskilda avlopp och latrin från torrtoaletter. I Timrå kommuns avfallsföreskrifter finns detaljer för närmare beskrivningar av avfall.

För avfallshantering av avfall under kommunalt ansvar finns en miljöstyrande taxa. Taxan styr mot mindre kärl vilka rymmer mindre avfall. Invånarna får även lämna avfall vid återvinningscentralen utan extra kostnad.

Förebyggande av avfall

Kommunen har ett ansvar att informera om åtgärder för att förebygga att avfall uppstår. En del i att förebygga avfall är de samarbeten Timrå har med andra aktörer för att öka återanvändningen. Vid återvinningscentralen finns möjlighet att lämna material till återanvändning, se information nedan.

Textil

Textilinsamlingen sker på återvinningscentralen i Timrå i samarbete med biståndsorganisationen Human Bridge. Det finns även andra aktörer som tar emot textilier i kommunen, t ex Röda Korset och Erikshjälpen. Dessa säljer sedan textilen i sina butiker.

Sportutrustning

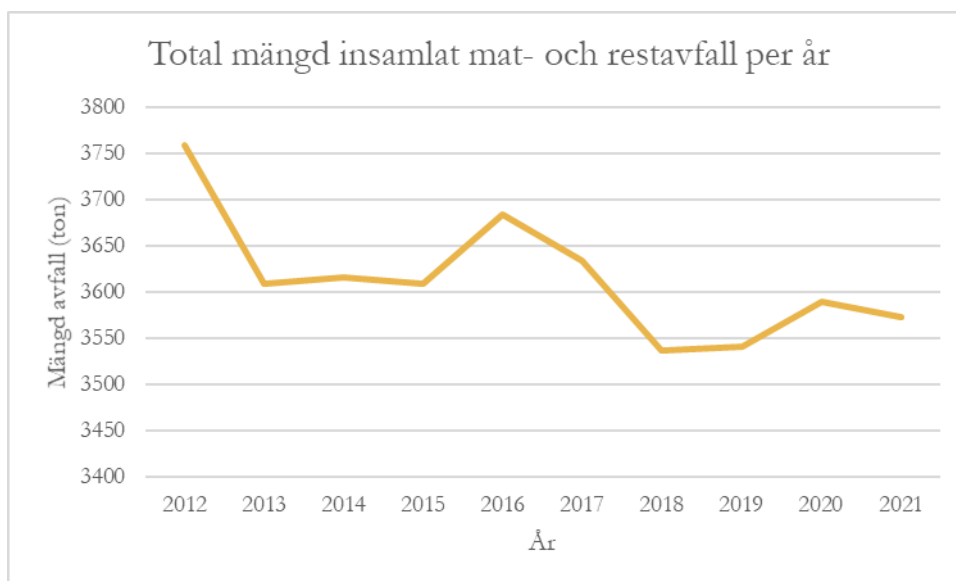
Insamling av sportutrustning sker på återvinningscentralen i samarbete med Sportoteket. Möjlighet att lämna sportutrustning till Sportoteket finns på fler platser i kommunen. Hos Sportoteket finns sedan möjlighet för allmänheten att låna utrustning gratis.

Restavfall

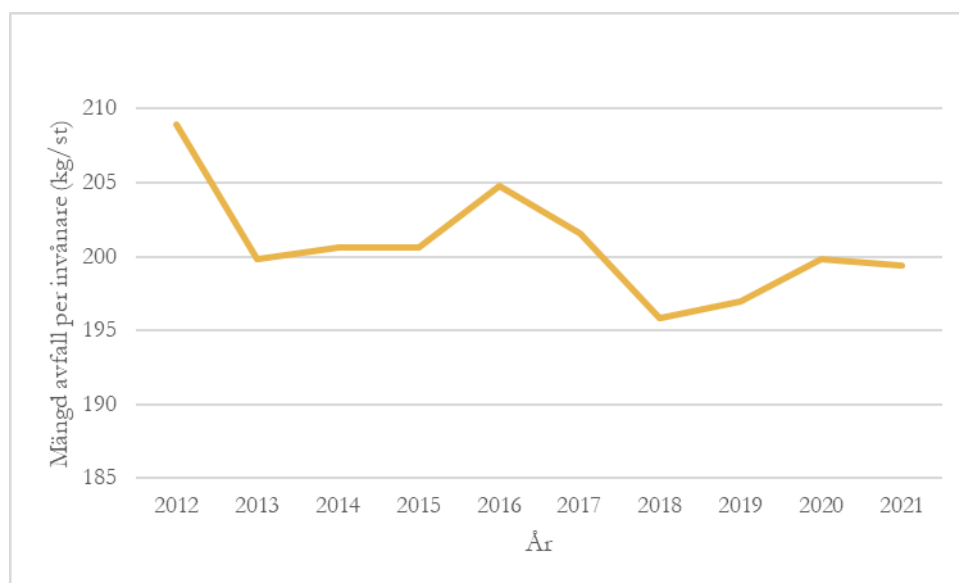
Insamling och transport av restavfall utförs av upphandlad entreprenör. Villahushåll, flerbostadshus och verksamheter har kärl för sitt restavfall. Även ett fåtal bottentömmande behållare förekommer. Det normala hämtningsintervallet är varannan vecka för villor. Flerfamiljshus och verksamheter har oftast hämtning varje vecka. Vanligaste kärlstorlekarna hos villor är 140/190liter och flerbostadshus har vanligtvis 370 liters kärl.

Fritidshus i kommunen har vanligtvis gemensamma insamlingskärl som är uppställda på platser i anslutning till fritidshusområdena. Hämtning av fritidssopor sker under perioden 1 maj till 30 september, förutom på vissa platser där hämtning sker året runt.

Insamlat mat- och restavfall går till Sundsvall för förbränning och energiåtervinning. I Timrå kommun utsorteras idag inget matavfall för rötning. Hushållen kan däremot själva kompostera sitt matavfall i en godkänd kompost, efter anmälan till kommunens miljökontor.

Figur 1. Insamlad mängd mat- och restavfall per år.

Figur 2. Insamlad mängd mat- och restavfall per invånare och år.

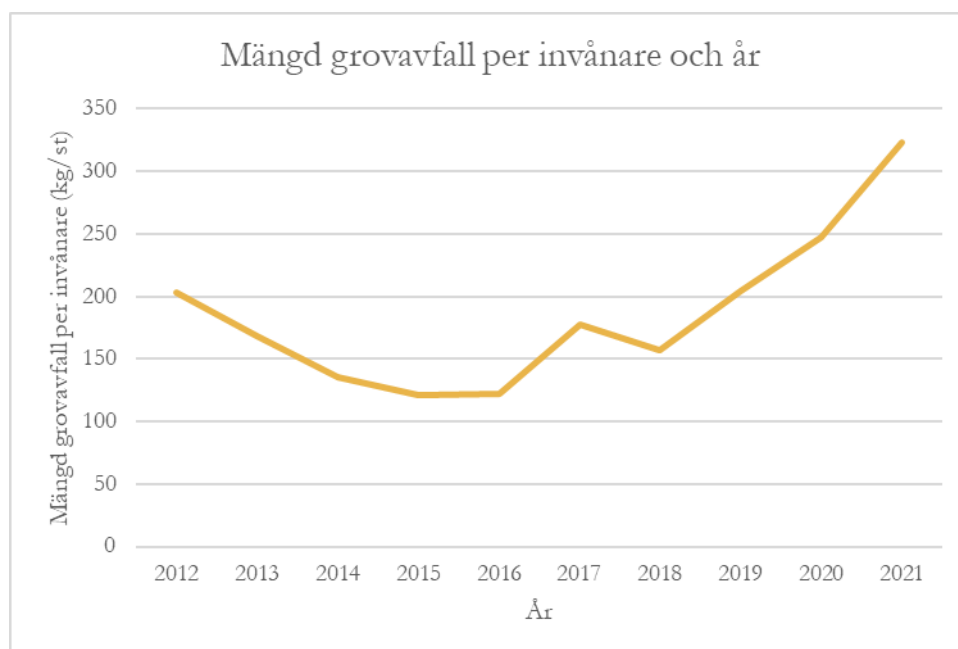
Grovavfall

Grovavfall är avfall som antingen är för skrymmande för insamling i säck/kärl eller kräver annan behandling än ordinarie hushållsavfall. Exempel på grovavfall är möbler, husgeråd, mattor, cyklar och trädgårdsavfall. Olika grovavfall lämnas till olika behandling beroende av avfallens egenskaper. Till exempel lämnas metallavfall till materialåtervinning, möbler till förbränning/energiåtervinning samt gips och isolering till deponering.

Privatpersoner kan under hela året lämna grovavfall på återvinningscentralen i Vivsta industriområde. Grovavfall från en- och tvåfamiljshus för permanentboende hämtas även fastighetsnära två gånger per år efter särskild turlista.

Under år 2021 samlades 4810 ton grovavfall in, inkluderat trädgårdsavfall samt bygg- och rivningsavfall, vilket motsvarar cirka 268 kg/person. Värt att nämna är att mängden grovavfall varierat mycket över tid och att mängderna ökat under coronapandemin (figur 3). Mängden trädgårdsavfall ökade från 385 ton 2018 till 981 ton 2021, och mängden trä ökade från 695 ton 2018 till 1110 ton 2021.

Från 2023 utförs fastighetsnära hämtning av bygg- och rivningsavfall samt Trädgårdsavfall på auktorisation.

Figur 3. Mängd grovavfall per invånare och år.

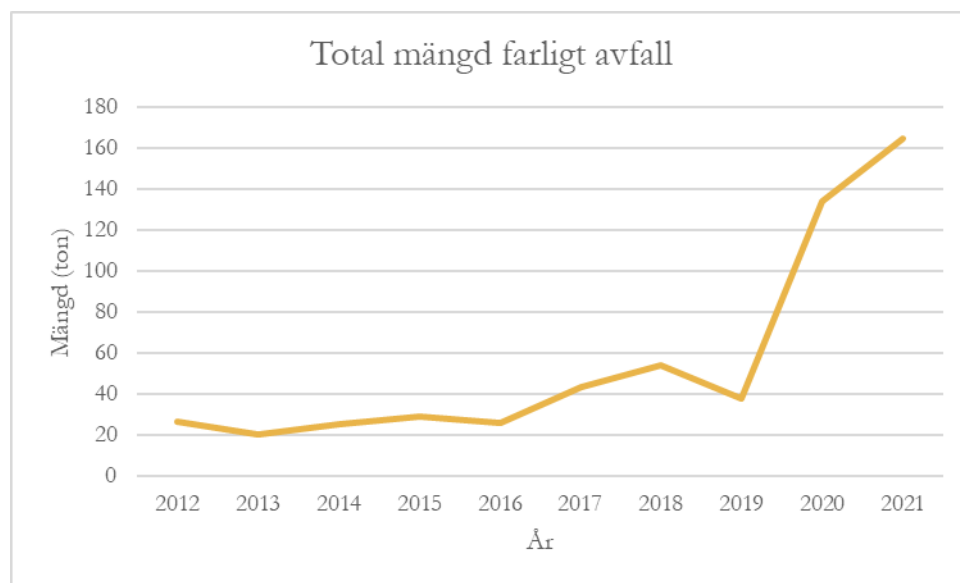
Farligt avfall

I Timrå kommun sker insamling av farligt avfall främst vid återvinningscentralen. Farligt avfall är till exempel spillolja, lösningsmedel, färg, rengöringsmedel, elavfall och tryckimpregnerat trä. Kommunen erbjuder mobil insamling av farligt avfall, inklusive mindre elektronik och batterier, 4 gånger per år vid 25 platser i kommunen. Vid de två tillfällena per år som grovsopor hämtas fastighetsnära så hämtas även vitvaror.

Under år 2021 samlades 165 ton farligt avfall, exklusive elektronik och batterier, in i kommunen. Även mängderna farligt avfall har ökat under pandemin (se figur 4). Av de 165 ton som samlades in utgjorde 118 ton av tryckimpregnerat och 22 ton av

asbest, resterande 25 ton var övrigt farligt avfall. För att få perspektiv så samlades 11 ton tryckimpregnerat virke och 4 ton asbest in 2019, samt 24 ton övrigt farligt avfall. Samma trend kunde ses hos flera av Sveriges kommuner under pandemin.

Olika slags farligt avfall går till olika behandling, som exempel deponeras asbest, tryckimpregnerat trä förbränns/energiåtervinns och oljeavfall materialåtervinns.

Figur 4. Insamlad mängd farligt avfall i Timrå kommun.

Slam och latrin

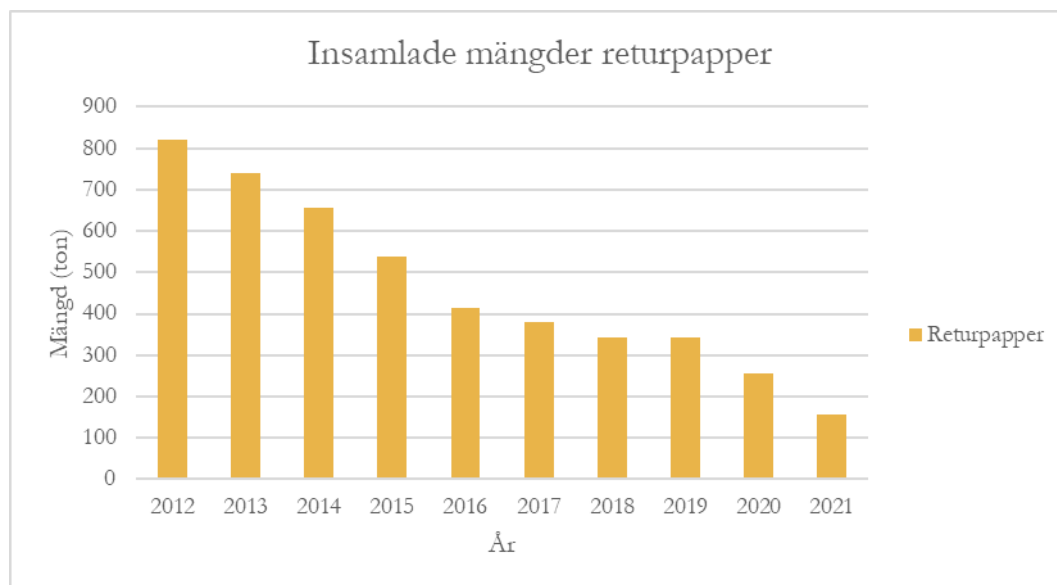
Kommunen samlar in slam från enskilda avlopp, det gäller slambrunnar, tankar och minireningsverk och fettavskiljare. År 2021 samlades 4736 ton slam in från 1961 enskilda avloppsanläggningar och 24 fettavskiljare.

Majoriteten av det insamlade slammet lämnas vid kommunens slamlagun i Lögdö, där det behandlas och avvattnas och innan det går vidare till tillverkning av anläggningsjord hos externt företag. En mindre del av det insamlade slammet lämnas till reningsverk. Slamlagunen tar även emot en del slam från kommunala reningsverk.

Latrin uppstår främst vid kommunala bad och fiskeplatser, men det finns också ett fåtal fritidsbostäder med latrinabonnemang där kommunen har hämtning genom upphandlad entreprenör. Vid nybyggnation av sommarstugor verkar kommunen för att latrin ska undvikas i största möjliga mån. Under år 2021 samlades 1680 kg latrin in, under de senaste 15 åren har insamlingen av latrin varit stabil, men med en liten minskning.

Returpapper

Kommunen ansvarar för insamling av returpapper och samlar in avfallet vid 19 återvinningsstationer som finns i kommunen, vid ÅVC samt via auktorisation av privata aktörer från flerfamiljshus och verksamheter. Mängden returpapper har minskat kraftigt till följd av digitaliseringen från 821 ton under år 2012 till 157 ton år 2021, se figur 5. Returpapper behandlas genom materialåtervinning.

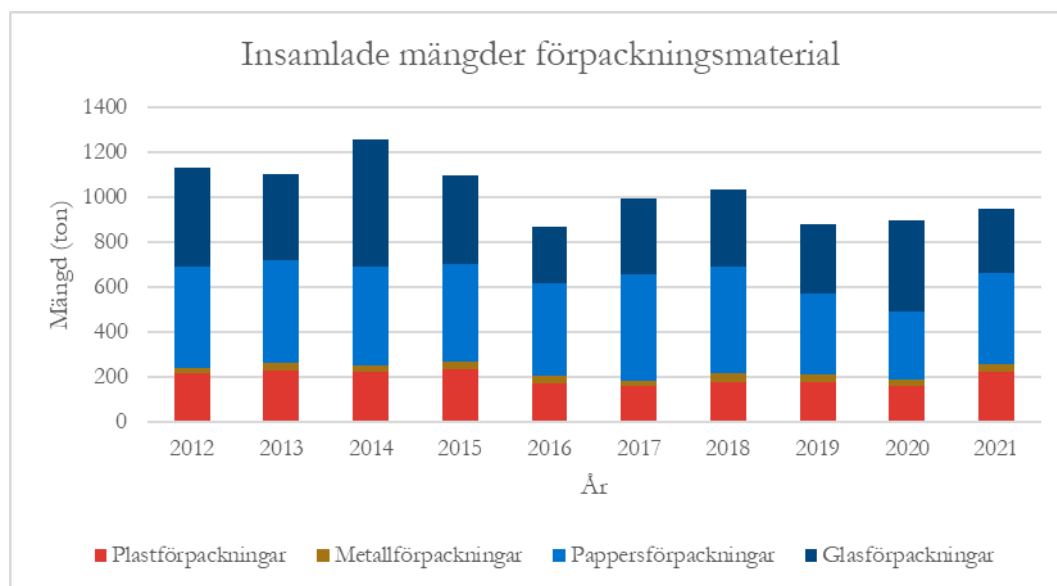
Figur 5. Insamlade mängder returpapper

Avfall som omfattas av producentansvar

Förpackningar

I kommunen finns 19 återvinningsstationer där hushåll kan lämna in förpackningar, samt att förpackningar kan lämnas vid ÅVC. Förpacknings- och tidningsinsamlingen (FTI) har ansvaret för insamling av förpackningar och tömning av dessa stationer. Cirka 75% av flerfamiljshusen i Timrå kommun har fastighetsnära källsortering.

I kommunen samlades 404 ton pappersförpackningar, 34 ton metallförpackningar, 290 ton glasförpackningar och 224 ton plastförpackningar in under år 2021. Det motsvarar 62 kg förpackningar per person år 2021. De senaste årens insamlingshistorik för olika förpackningsmaterial ses i figur 6. Insamlade förpackningar lämnas till materialåtervinning för behandling.

Figur 6. Insamlade mängder förpackningar

Däck

Däck omfattas av producentansvaret, vilket innebär att den som säljer däck är skyldig att ta emot uttjänta däck. Däck kan lämnas till däckåterförsäljare eller på återvinningscentralen.

Batterier

Sedan år 2009 har det varit producentansvar på batterier. Batterier för konsumentbruk delas upp i två kategorier, bilbatterier och bärbara batterier. Med bilbatterier avses batterier som används i fordon, bärbara batterier är övriga batterier som inte väger över 3 kg. Hushållen lämnar sina batterier på ÅVC samt till de 25 batteriholkar som finns i kommunen. El-Kretsen hämtar batterierna från återvinningscentralen och ser till att de tas om hand på bästa sätt. De som säljer bilbatterier är skyldiga till att samla in dem. 32 ton bilbatterier och 17 ton småbatterier samlades in år 2021.

Elektriska och elektroniska produkter

El-Kretsen är det producentföretag som ansvarar för insamling och behandling av elektriska och elektroniska produkter. Hushåll och företag kan lämna sitt elavfall till en återförsäljare eller till kommunens återvinningscentral, där de sedan hämtas genom El-Kretsens försorg. Företag kan dessutom lämna sina elektriska och elektroniska produkter till andra återvinningsbolag. Totalt samlades 186 ton elavfall in i Timrå under år 2021.

Läkemedel

Kasserade läkemedel omfattas av producentansvar, vilket innebär att de ska lämnas till apoteken. Använda kanyler tas emot på apotek i särskilda behållare som kommunen tillhandahåller.

Bilar och skrotbilar

Personbilar omfattas av producentansvaret sedan år 1998. Sedan år 2007 omfattas även skrotbilar av producentansvar. Enligt förordningen om producentansvar på bilar ska minst 95 procent av bilen återvinnas. Inom kommunen finns rutiner för hur man agerar när övergivna fordon påträffas på privat mark och på kommunens mark. Under år 2021 omhändertog kommunen 20 stycken övergivna bilar som skrotades. Det saknas statistik över det totala antalet skrotade bilar inom kommunen.

4. Verksamhetsavfall

Företag kan även välja att lämna sitt verksamhetsavfall till anläggningar i eller utanför kommunen. Inom Timrå kommun finns det flera privata aktörer som jobbar med återvinning av avfall. Verksamheter som är tillståndspliktiga enligt miljöbalken redovisar avfallshanteringen i sina årliga miljörapporter.

Farligt avfall

Företag måste ha separat insamling av farligt avfall och avfallet måste hämtas av transportörer som har tillstånd enligt avfallsförordningen. Tillstånd utfärdas av länsstyrelsen till dem som kan transportera avfallet på ett från hälso- och miljöskyddssynpunkt tillfredsställande sätt.

Mängder farligt avfall som producerats av verksamheter i Timrå kommun och rapporterats till Naturvårdsverkets avfallsregister var 2022 totalt 9117 ton.

Övriga avfall

Övriga avfall är de avfall som kommunen inte ansvarar för och som inte omfattas av producentansvar. Det är till exempel verksamhetsavfall från kommunens egna verksamheter och från privata företag. Verksamhetsavfall är avfall som uppstår till följd av den verksamhet som bedrivs. Exempel är avfall från jordbruk, bygg- och rivningsverksamheter, tillverkande industrier eller fastighetsskötsel. Verksamheten kan fritt välja vilken entreprenör som ska samla in avfallet och behandla det. Uppgifter om mängder verksamhetsavfall i Timrå kommun saknas. Exempel på större industrier och företag som producerar avfall i Timrå kommun är SCA Östrand och Permobil AB.

Ett verksamhetsavfall som uppstår i kommunens verksamhet är snö från snöröjning av vägar. Platser för snöupplag har utsetts i dialog med Miljö- och byggnadskontoret (Kommunens ekolog) och är på platser som ansetts lämpliga.

Hantering av massor från kommunens anläggningsarbeten utförs i de flesta fall av en upphandlad entreprenör. Genom upphandling och avtal så har entreprenörer totalansvaret över det projekt som ska utföras vilket omfattar hanteringen av överblivna massor. Det ingår en kontrollpunkt i sökt mark/bygglov att man hanterat massorna på ett korrekt sätt.

5. Nedskräpning

Ansvar för nedskräpning enligt lagen om gatuhållning och skyltning, ligger på Kultur- och teknikförvaltningen. Förvaltningen sköter:

- Offentliga sopkorgar/ sopkärl och hundlatriner samt hundlatrinpåsar i samarbete med Permobil AB tickspack.
- Städning av kommunala vägar samt gång och cykelvägar.

6. Anläggningar och verksamheter för avfallshantering, -behandling samt återanvändning och förebyggande

Anläggningar för hantering och behandling av Timrås avfall finns både inom och utanför kommunens gränser. Av vikt för vilka avfallsmängder som uppstår i kommunen är också de verksamheter som bidrar till förebyggande av avfall. De viktigaste anläggningarna och verksamheterna beskrivs nedan.

Timrå återvinningscentral

Återvinningscentralen i Timrå drivs på entreprenad som ersätts med medel från avfallstaxan. Privatpersoner lämnar avfall utan extra kostnad. Vid ÅVC kan exempelvis följande avfallslag lämnas:

- Produkter till återanvändning
- Möbler
- Wellpapp
- Metall
- Trä
- Tryckimpregnerat trä
- Elektronik
- Farligt avfall
- Asbest
- Trädgårdsavfall
- Betong
- Förpackningar

Lögdö slamlagun

Vid Lögdö slamlagun sker behandling och avvattning av slam innan det lämnas för tillverkning av anläggningsjord hos externt företag.

Privata avfallsanläggningar

Privata avfallsanläggningar som finns i kommunen är:

- Timrå renhållnings AB (TIRAB)
- Stena Recycling
- Ragn-Sells AB
- REMONDIS
- Kuusakoski Recycling
- Markförädling i Norrland AB

Anläggningar utanför kommunen

Korstaverket

Brännbart avfall levereras till Korstaverket i Sundsvall där det förbränns. Vid Korstaverket produceras fjärrvärme och el.

Deponi

För deponering av inert material finns exempelvis Blåbergets deponi i Sundsvall, Älands avfallsanläggning i Härnösand och Högbergets deponi i Karmfors.

Övriga anläggningar

Exempel på andra anläggningar där avfall slutligen återvinns och bortskaffas är:

- Fortum i Kumla som är en behandlingsanläggning för farligt avfall
- Kuusakoski Recycling i Skellefteå, metallåtervinning.
- Återvinningsanläggningar för förpackningar bland andra Svensk Plaståtervinning i Motala och Svensk Glasåtervinning i Hammar.

Förebyggande och återanvändning

I Timrå finns ett flertal verksamheter som antingen säljer eller skänker second hand-produkter, eller som genom sin verksamhet bidrar till att förebygga avfall. Några exempel följer:

- Sportoteket – Låneverksamhet för sportutrustning
- Human Bridge – Biståndsverksamhet som skänker bland annat textilier till behövande
- Röda korset – Second hand-verksamhet
- Erikshjälpen – Second hand-verksamhet

- Kreha – Verksamhet som bland annat säljer produkter tillverkade av återanvändningsmaterial
- Timrå Data & Service – Reparatör av diverse elektronik

7. Fysisk planering och bygglov

Alla planer, såsom detaljplaner och översiktsplan, skickas på remiss till Kultur- och teknikförvaltningen. Vid framtagande av detaljplaner sker en dialog med Kultur- och teknikförvaltningen när förvaltningens verksamhet kan påverkas.

Rutin finns framtagen för vilka bygglov som ska skickas på remiss till Kultur- och teknikförvaltningen.

8. Beredskapsfrågor och klimatförändringar kopplat till avfallshantering

Beredskaps och klimatfrågor ingår i den risk- och sårbarhetsanalys som tas fram kommunövergripande. Avfall och återvinning hos Kultur- och teknikförvaltningen deltar i analysen.

Behov av beredskap inkluderas i arbetet med förfrågningsunderlag inför upphandling av avfallstjänster. Dialog sker kontinuerligt med avfallsentreprenörer gällande beredskapsfrågor.

Bilaga 3 - Nedlagda deponier

1. Bakgrund

Enligt NFS 2020:6 ska avfallsplanen innehålla uppgifter om nedlagda deponier. För varje nedlagd deponi ska en bedömning av risken för olägenheter för människors hälsa och miljön redovisas. Planen ska dessutom innehålla uppgifter om vidtagna och planerade åtgärder för att förebygga olägenheter för människors hälsa och miljön där kommunen har varit verksamhetsutövare.

Till föreskrifterna finns Naturvårdsverkets vägledningsrapport 6760 som anger att för varje deponi bör finnas plats och namn. Förutsatt att uppgifter finns tillgängliga bör följande uppgifter anges om typ av avfall som deponerats, deponins utbredning, deponiklass, deponerade mängder och för vilken tidsperiod som deponin var i drift.

Enligt 5 § avfallsförordningen (2011:927) avses med deponi en upplagsplats för avfall. De deponier som redovisas i denna bilaga är upplagsplatser som inte längre tillförs avfall.

Riskklassning MIFO

Riskklassning enligt MIFO fas 1 består av insamling av information om deponiverksamheten, tex från arkiv och historiska källor. Även platsbesök brukar ingå, några undersökningar ingår däremot inte.

2. Genomförd inventering och riskklassning

Under 2022 utförde Sweco en utredning för att bedöma åtgärder och kostnader för efterbehandling av tjugo nedlagda deponier i Timrå kommun.

Tidigare utredningar har utförts i området för de deponier som beskrivs i föreliggande bilaga. De utredningar som utförts är:

- Utredning av Timrå kommun 1993
- MIFO-inventering gjord av kommunen 2003.
- Dokument med prioriterar och framtida arbete med nedlagda deponier i Timrå kommun av SGI 2008.
- Ytterligare utredningar och rapporter som finns framtagna för bland andra Vivsta deponi.

3. Resultat av inventering och riskklassning

I tabell 1 presenteras grundläggande uppgifter om de nedlagda deponierna i Timrå kommun. Inom kommunen finns 35 stycken deponier, varav 22 stycken kommunala. Deponierna är fördelade på följande riskklasser:

- Riskklass 1, 1 stycken.
- Riskklass 2, 4 stycken.
- Riskklass 3, 8 stycken.
- Riskklass 4, 11 stycken.
- Ej riskklassad, 11 stycken.

4. Vidtagna åtgärder

Där kommunen varit verksamhetsutövare ska planen innehålla uppgifter om vidtagna och planerade åtgärder för att förebygga olägenheter för människors hälsa och miljön. Detta finns bara för fåtal och saknas för de flesta. De flesta av deponierna inom Timrå kommun är övertäckta med sand eller andra material. Däremot är de inte formellt övertäckta.

5. Planerade åtgärder

Kommunen har medel avsatt för utredning av nedlagda deponier inklusive avslutningsåtgärder, för deponier där kommunen varit verksamhetsutövare. Primärt utreds deponier med riskklass 2 (se tabell 1). Därefter tas plan fram för och arbete påbörjas med:

- Utredning av deponier
- Bedömning av risker
- Behov av åtgärder
- Genomförande av åtgärder
- Avseende PFAS tas specifik hänsyn vid utredning och bedömning av risker för deponier som varit i drift efter 1930, även för de som sluttäckts.

Förklaring till tabell 1

ID = ID enligt EBH-stödet

Riskklass = Riskklass enligt MIFO fas 1

i. a. i.e.p. = Identifiering avslutad, inventering ej påbörjad

VU = Verksamhetsutövare

Tabell 1 Nedlagda deponier i Timrå kommun enligt historik från MIFO-undersökningar och utredning utförd av Sweco 2022.

Namn	Fastighet	ID	Riskklass	Avfallsslag	Deponins uppskattade utbredning (m ²)	Drifttid	Planerade/ Genomförda åtgärder	Kommunal VU	Kommentar
Bergeforsen deponi	Forsmon 1:137	111071	3	Kommunalt avfall	600	?- mitten av 50 talet		X	Ej identifierad
Bergeforsparken deponi	Sörberge 11:1-1	111084	4	Kommunalt avfall	400	? - 1967		X	Ej identifierad, området är en campingplats i dagsläget. Oklara uppgifter.
Båthamnen Söråker, tipp	Söråker 11:21	110946	i.a.i.e.p.	Industriavfall		?			
E4 Tallbacken deponi	Vivsta 13:19	111078	4	Kommunalt avfall		?-30 talet		X	Ingen identifiering av deponi, ligger i dagsläget under E4:an
Fagervik båthamn deponi	Sörberge 2:375	111077	4	Kommunalt avfall		?-60 talet		X	
Gasabäck deponi	Gasabäck 1:22; Gasabäck 1:41; Gasabäck 2:12	110945	4	Industriavfall och kommunalt avloppsslam		1970-1989			Enligt EBH-stödet är ansvar ej utrett för Gasabäck deponi. Länsstyrelsen prioriterar inte att utreda ansvar för Gasabäck deponi då den har riskklass 4.
Högland deponi	Högland 16:1-4	111067	2	Grovsopor, kommunalt avfall, skrot från lantbruk och trädgårdsavfall.	2000	1968-1973		X	
Klingerfjärden deponi	Strand 5:121	111083	4	Kommunalt avfall		? - 1967		X	
Lagfors deponi	Lagfors 18:1-4	111065	4	Kommunalt avfall	350			X	Oklart om det har varit en verklig deponi eller om bara dumpning skett.

Namn	Fastighet	ID	Riskklass	Avfallsslag	Deponis uppskattade utbredning (m ²)	Drifttid	Planerade/ Genomförda åtgärder	Kommunal VU	Kommentar
Lagfors, Bredsjoån	Lagfors 18:1	111064	2	Kommunalt avfall, skrotbilar, kylskåp, lantbruksavfall(troligt)	900	?-70 talet		X	
Lunde deponi	Lunde 1:14-2	111073	3	Byggavfall, stubbar, ris och bilvrak,	750	1960-1970	Arbete har påbörjats	X	
Lövudden deponi	Norrberge 1:60-1	111080	3	Kommunalt avfall och skrot	2500	?- början av 50 talet		X	
Mellberg deponi	Mellberg 4:2-1	111066	4	Kommunalt avfall	1400	?- 1968		X	Ej identifieriad
Merlo barkupplag	Högen 2:2>1	111000	i.a.i.e.p.	Industriavfall		1972-2001	Det finns ett lakvattendike runt deponin som samlas upp i en damm, kontrollprogram pågår med analyser varje månad.		
Mällby deponi	Mällby 3:3-1	111068	3	Kommunalt avfall, bilvrak, kylskåp, grovsopor m.m.	1400	1969-1971		X	
Norra parkeringen deponi, nr 30	Östrand 3:4	110990	i.a.i.e.p.	Industriavfall					
Norrberge deponi	Norrberge 3:2-3	111074	4	Kommunalt avfall, trädgårdsavfall, betongrör, skrot	1000	?- mitten av 50 talet		X	
PACWIRE industrideponi	SÖRAKER 11:13; SÖRAKER 11:39	110943	1	Industriavfall					
Sandarna deponi	Ri 4:1-3	111070	2	Kommunalt avfall, trädgårdsavfall, möbler, kylskåp, bilbatterier samt rivningsmaterial	2628	?- mitten av 50 talet		X	
Sjösvedjan nr 18	Tallnäs 1:46	111081	3	Kommunalt avfall övertäckt av industriavfall	18400	Slutet av 30talet - början av 50talet		X	Ej identifieriad, oklart läge finns även industritipp i området.
Sjösvedjan nr 27	Tallnäs 1:46	110948	i.a.i.e.p.	Industriavfall					

Namn	Fastighet	ID	Riskklass	Avfallsslag	Deponins uppskattade utbredning (m ²)	Drifttid	Planerade/ Genomförda åtgärder	Kommunal VU	Kommentar
Skäggsta deponi (Rödmyran)	SKÄGGSTA 2:3; SKÄGGSTA 2:8	110947	i.a.i.e.p.	Industriavfall					
Skönvikstippen deponi	Östrand 3:4	110992	i.a.i.e.p.	Industriavfall					
Stavreviken deponi	Stavre 6:1	111069	3	Kommunalt avfall och grovavfall	1600	?-mitten av 50 talet		X	Förbränning av avfall har skett på platsen
Stora parkeringen deponi, Östrandfabriken	Östrand 3:4	110991	i.a.i.e.p.	Industriavfall					
Stordalens deponi	Norrberge 2:1 & 3:34	111085	4	Kommunalt avfall, grovavfall, asbest och industriavfall		1970-2004	Deponin är sluttäckt och kontrollprogram finns som inkluderar grundvattenprovtagningar	X	
Södra LundevalLEN deponi	Bölde 1:169	111076	3	Kommunalt avfall	560	?-40talet		X	
Sörberge deponi	Sörberge 2:267-4	111075	4	Kommunalt avfall	250	?-början av 50 talet		X	
Triangelvägen deponi	Bergeforsen 2:35	111072	4	Grovsopor, trädgårdsavfall, ris och stubbar	50	1972-1980		X	
Vivsta deponi	Vivsta 1:19	111079	2	Kommunalt avfall, latrin, industriavfall		30 talet -70talet	Är till största delen sluttäckt. Arbete kring återstående del pågår.	X	MIFO 2 inlämnad till tillsynsmyndighet. Etapp 1 sluttäckt.
Västansjö deponi	Västansjö 8:2-1	111082	3	Kommunalt avfall	314145	Slutet av 50-tal 1972		X	Fundament till brännbur i betong finns kvar
Wivstavarvstippen nr 28	Tallnäs 1:46	110989	i.a.i.e.p.	Industriavfall					
Åstön deponi	Åkerö 3:17	110949	i.a.i.e.p.	Industriavfall					
Ö-80 parkeringen Östrand deponi, nr 34	Östrand 3:1	111060	i.a.i.e.p.	Industriavfall					
Östrand deponi Skyttberg	Skyttberg S:1	110942	i.a.i.e.p.	Industriavfall					

Bilaga 4 - Framtagande av avfallsplanen och samråd

1. Framtagande av avfallsplanen

Arbetsätt

Kultur- och teknikförvaltningen har varit ansvarig för arbetet med att ta fram avfallsplanen. Under arbetets gång har arbetsmöten hållits med samtliga kommunala förvaltningar och kommunala bolag. Möten har skett med respektive förvaltning och bolag var för sig för att få förståelse för avfallsfrågor kopplat till deras verksamhet. Både ansvariga för förvaltningar och bolag samt personal med sakkunskap har deltagit vid möten.

Avfallsplanen med dess mål och åtgärder har tagits fram mot bakgrund av:

- Nuvarande avfallshantering i kommunen (se bilaga Nulägesbeskrivning)
- Förvaltningars och bolags behov utifrån arbetsmöten och därefter följande dialoger
- Svensk lagstiftning samt nationella, regionala och lokala mål (se bilaga Relevant lagstiftning, styrande direktiv och mål)

Dialog har förts med kommunledningskontoret angående arbetsätt för det kontinuerliga arbetet med den antagna planen. De hade viktiga inspel kring hur uppföljning och arbete med avfallsplanens mål och åtgärder skulle gå till i syfte att synkronisera med arbete och uppföljning av andra kommunala styrdokument.

Förankring av avfallsplanen

Förankring av avfallsplanen är viktig för ett lyckat genomförande där handlingsplanens åtgärder utförs. Kommunala bolag och förvaltningar erbjöds att vara delaktig i framtagande av åtgärder som deras verksamhet ansvarar för att genomföra. För att få en bredare förankring av avfallsplanen i kommunen har kommunens ledningsgrupp, Timrås politiker samt Kultur- och tekniknämnden delgetts information om avfallsplanen med dess mål och åtgärder vid möten samt via mejl. Genom dessa kontakter har eventuella synpunkter kunnat fångas upp innan utställning av planen, och mål och åtgärder har kommunicerats med de som berörs av dem.

2. Samråd

Samråd med Länsstyrelsen och miljöbedömning

Med Länsstyrelsen hölls ett kombinerat samrådsmöte om avfallsplanens innehåll samt angående om planen bedömdes medföra en betydande miljöpåverkan eller ej. Information om avfallsplanen och dess mål delgavs Länsstyrelsen vid samrådsmöte

samt genom det samrådsunderlag med miljöbedömning för avfallsplanen som skickades till myndigheten inför samrådsmötet (se bilaga 5). Synpunkter från länsstyrelsen (se bilaga 6) togs hänsyn till vid utformning av avfallsplanen.

Utställning och formellt samråd

Allmänheten gavs möjlighet att inkomma med synpunkter på avfallsplanen när den ställdes ut under perioden 2023-06-01 – 2023-08-10. Utställningen annonserades i förväg via Timrå kommuns hemsida för att sprida kännedom om planen och erbjuda kommuninvånare att komma med synpunkter. Utställning av avfallsplanen skedde fysiskt på Timrå bibliotek och kommunhus, samt digitalt på Timrå kommuns hemsida.

Parallellt med utställningen skedde det formella samrådet där politiska nämnder, styrelser i kommunala bolag, Länsstyrelsen, intresseorganisationer, insamlingsentreprenörer, större fastighetsägare och företag fick avfallsplanen på remiss genom mejlutskick. Komplet lista med de som erbjöds lämna synpunkter vid det formella samrådet finns under rubrik ”Sändlista”.

Samrådsredogörelse

De yttranden som inkommit under det formella samrådet, Timrå kommuns återkoppling till yttrandet och föranledd ändring av avfallsplanen finns redovisade i särskilt dokument Samrådsredogörelse – Avfallsplan för Timrå kommun. Endast de som haft synpunkter redovisas.

Bilaga 5 - Miljöbedömning

1. Motiv till undersökningssamråd

Varje kommun ska enligt 15 kapitlet 41 § miljöbalken ta fram en avfallsplan som tillsammans med kommunens lokala föreskrifter om avfallshantering utgör kommunens renhållningsordning. Avfallsplanen ska innehålla uppgifter om avfall inom kommunen och om åtgärder för att minska avfallets mängd och farlighet.

En ny avfallsplan håller på att tas fram för Timrå kommun. Kultur- och teknikförvaltningen är den förvaltning som ansvarar för framtagandet av avfallsplanen. Kultur- och teknikförvaltningen utför löpande avstämningar med berörda förvaltningar inom Timrå kommun.

Enligt 6 kapitlet 3 § miljöbalken ska en kommun som upprättar en plan som krävs i lagen också göra en bedömning av planen om planens genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Detta ska utföras för att miljöhänsyn ska arbetas in i planen så att en hållbar utveckling gynnas.

Föreliggande dokument är underlag till undersökningssamråd angående miljöbedömning av ny avfallsplan för Timrå kommun. Samrådet hålls muntligt med Länsstyrelsen under februari år 2023.

Relevant lagstiftning är framförallt 6 kap. Miljöbalken och Miljöbedömningsförordningen (2017:966).

2. Timrå kommuns avfallsplan

Avfallsplanen är ett utkast vid tidpunkten för genomförande av samrådet. Avfallsplanens inriktning kommer inte att ändras men innehållet kommer att utvecklas.

2.1 Avfallsplanens syfte

Avfallsplanens syfte är att bidra till en hållbar utveckling där Timrå kommun strävar mot toppen av avfallstrappan vid hushållning med resurser.

2.2 Avfallsplanens mål

Avfallsplanen är uppbyggd utifrån fyra stycken målbilder. För att kunna följa upp resultat från arbete med avfallsplanen har nyckeltal tagits fram till respektive målbild. För att arbeta mot målbilderna har ett antal aktiviteter tagits fram. Aktiviteterna bidrar till uppfyllnad av minst en av målbilderna samt till avfallsplanens syfte. Nedan beskrivs målbilderna och möjliga konsekvenser av arbetet mot målbilderna.

2.2.1 Målbild 1. Minskade mängder avfall

Målbilden är ett Timrå där befintliga material och saker har ett värde så de används under så lång tid som möjligt. Det är också ett Timrå där det finns goda möjligheter att vårda och laga sina saker samt möjlighet att konsumera på ett hållbart sätt. Timrå kommun föregår med gott exempel. Kommuninvånare, fritidshusägare och besökare, liksom privata och offentliga verksamheter lär av varandra och delar med sig av både kunskap och materiella saker för att minska mängderna avfall.

Möjliga konsekvenser vid arbete med aktiviteter som kopplar till målet:

- Minskad miljöbelastning från produktion, transport och hantering av avfall när avfall förebyggs.
- Minskade kostnader för inköp av material, prylar och livsmedel när avfall förebyggs.
- Minskade kostnader för avfallshantering när mindre mängder avfall förbränns eller deponeras.
- Ökad medvetenhet om miljöpåverkan kopplat till avfall vid kommunikation om förebyggande.
- Minskad användning av naturresurser.
- Mindre resursslöseri.
- Ökad efterfrågan på hållbara tjänster, exempelvis reparation av varor, kan innebära nya arbetstillfällen.
- Ökad efterfrågan till att hyra eller låna varor och konsumera second hand kan både skapa arbetstillfällen och tillfällen till social gemenskap.
- Ökad medvetenhet om hur konsumtion påverkar avfallsmängder och miljö.

2.2.2 Målbild 2. Ökad återvinning

Målbilden omfattar att hushålla med resurser så att material återvinns och blir en del av ett cirkulärt flöde. När återvinning av material ökar så minskar behovet av jungfruliga råvaror och vi tar ett steg närmre en cirkulär ekonomi.

Möjliga konsekvenser vid arbete med aktiviteter som kopplar till målet:

- Ökade mängder material till återvinning, bland annat till följd av fastighetsnära insamling av förpackningar, bidrar till ett minskat behov av jungfrulig råvara.
- Minskad energiåtgång när produkter framställs av återvunnet material istället för jungfruligt material.
- Nöjdare kunder då möjlighet att sortera förpackningar fastighetsnära införs.
- Minskad drivmedelsförbrukning när medborgare inte längre tar bilen för att lämna sina förpackningar på återvinningsstation.

2.2.3 Målbild 3. Minskad miljöpåverkan

Målbilden är ett Timrå där hantering av avfall och resurser bidrar med så liten påverkan som möjligt på miljön. Det är ett Timrå där ingen nedskräpning sker och kommuninvånare, fritidshusägare och besökare, liksom offentliga och privata verksamheter sorterar och lämnar sitt avfall till rätt plats så avfall kan omhändertas med hänsyn till miljön. Material som inte ska återföras till kretsloppet omhändertas på ett långsiktigt hållbart sätt. Insamling och hantering av avfall utförs med hänsyn till miljön så uttaget av jungfruligt material minskar och förnybar energi används.

Möjliga konsekvenser vid arbete med aktiviteter som kopplar till målet:

- Minskad spridning av skadliga ämnen när farligt avfall förebyggs, hanteras och omhändertas på rätt sätt.
- Bättre arbetsmiljö för de som arbetar med avfall om de hanterar mindre farligt avfall till följd av att farligt avfall förebyggts samt när farligt avfall samlas in på rätt sätt.
 - Ökad kompetens om avfall till följd av kommunikationsåtgärder.
 - Minskad miljöpåverkan från nedskräpning.
 - När nedskräpning minskar upplever medborgare mer trygghet och trivsel.
 - Minskade kostnader relaterade till nedskräpning.
 - Känsla av gemenskap när medborgare gemensamt engageras i kampanjer där skräp plockas.
 - Mer material till återvinning när nedskräpning minskar och avfall istället sorteras rätt.

2.2.4 Målbild 4. Robust avfallshantering

Målbilden för avfallshanteringen är att den är robust vid ordinarie drift likväl som vid extraordinära händelser. Avfall samlas in och omhändertas så ingen olägenhet för människor eller miljö uppstår oavsett vilka förhållanden som finns.

Möjliga konsekvenser vid arbete med aktiviteter som kopplar till målet:

- Minskad miljöpåverkan från avfallshantering vid extraordinära händelser.
- En avfallshantering som sker utan olägenheter för människor eller miljö.
- Bättre arbetsmiljö för insamlingspersonal.

3. Bedömning enligt 5 § miljöbedömningsförordningen

Bedömningen kommenteras med kursiv text i anslutning till varje punkt i paragrafen.

5 § Vid en undersökning (enligt 6 kap 6 § miljöbalken) ska identifieringen av omständigheter som i det enskilda fallet talar för eller emot en betydande miljöpåverkan utgå ifrån:

1. I vilken utsträckning planen, programmet eller ändringen:

- a. anger förutsättningar för verksamheter eller åtgärder när det gäller lokalisering, typ av verksamhet, storlek eller driftsförhållanden eller genom att fördela resurser, Kommentar: Planen innebär inga beslut eller förutsättningar för verksamheter eller åtgärder som ska lokaliseras eller är tillståndspliktiga.
- b. har betydelse för de miljöeffekter som genomförandet av andra planer eller program medför, Kommentar: Planen kommer att bidra till att genomföra hållbarhetsmål i andra kommunala och regionala planer, strategier och program. Det handlar då om positiva miljöeffekter kopplat till bland annat resurshushållning.
- c. har betydelse för att främja en hållbar utveckling eller för integreringen av miljöaspekter i övrigt, eller Kommentar: Planen kommer att bidra positivt till att främja en hållbar utveckling.
- d. har betydelse för möjligheterna att följa miljölagstiftningen, Kommentar: Planen kommer att bidra positivt till att miljölagstiftningen följs.

2. Miljöproblem som är relevanta för planen: Kommentar: Planen kommer inte att medföra några negativa miljöeffekter. Planen kommer att bidra till positiva effekter när det gäller till exempel resurshushållning och nedskräpning.

3. De sannolika miljöeffekternas och det påverkade områdets utmärkande egenskaper: Kommentar: Planen kommer inte att medföra miljöpåverkan på ett specifikt geografiskt område. Det kan i framtiden uppstå behov av att etablera anläggningar för att till exempel öka återanvändning eller återvinning, men dessa kommer då att bli föremål för tillståndsansökan och miljöbedömning i varje enskilt fall. Planen i sig innebär inga beslut eller förutsättningar för framtida anläggningar.

Införandet av separat matavfallsinsamling samt det planerade införandet av bostadsnära insamling, som beslutats på nationell nivå, innebär en ökad hantering i och med att fler fraktioner hanteras separat. Det innebär en risk för en ökad mängd transporter vid avfallshanteringen. Samtidigt medför en ökad utsortering till materialåtervinning färre transporter av jungfruligt material. Om den totala mängden transporter ökar eller minskar går inte att bedöma. Men den ökade hanteringen bedöms inte ge någon betydande miljöpåverkan.

4. I vilken utsträckning det går att avhjälpa de sannolika miljöeffekterna:

Kommentar: Planen kommer inte att medföra miljöeffekter som behöver avhjälpas.

5. Miljöeffekternas gränsöverskridande egenskaper: Kommentar: Planen medför inga gränsöverskridande miljöeffekter.

6. Miljöeffekternas omfattning: Kommentar: Planen medför inga negativa miljöeffekter. Planen kommer att bidra till positiva effekter när det gäller till exempel resurshushållning och nedskräpning.
7. Riskerna för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter: Kommentar: Planen innebär inga risker enligt punkt 7.
8. Det påverkade områdets betydelse och sårbarhet på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer, dess kulturvärden eller andra utmärkande egenskaper i naturen: Kommentar: Planen medför inga konsekvenser enligt punkt 8 bland annat eftersom avfallsplanen inte anger förutsättningar för nya anläggningar.
9. Påverkan på områden eller natur som har erkänd skyddsstatus nationellt, inom Europeiska unionen eller internationellt: Kommentar: Planen medför inga konsekvenser enligt punkt 9 eftersom planen inte anger förutsättningar för nya anläggningar som tar mark i anspråk.

4. Samlad bedömning

Undersökningen utifrån miljöbedömningsförordningen 5 § visar att avfallsplanen främst kommer bidra till positiva effekter på miljön. Planen bedöms få positiva konsekvenser för hållbarhet till exempel vad gäller mål och aktiviteter kopplat till ökad resurshushållning och minskad nedskräpning i Timrå kommun. Inte heller innebär den några beslut eller förutsättningar för etablering av nya anläggningar.

Den samlade bedömningen är att Timrås avfallsplan inte medför en betydande miljöpåverkan.

Bilaga 6 - Länsstyrelsens yttrande gällande undersökningssamråd rörande avfallsplan, Timrå kommun

Länsstyrelsens yttrande

Länsstyrelsen Västernorrland bedömer att Timrå kommuns förslag till avgränsning av miljöbedömningen medför goda förutsättningar att uppfylla de syften och mål som finns enligt gällande lagstiftning.

Timrå kommun har i sitt samrådsunderlag redogjort för om avfallsplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen bedömer att kommunen gjort en grundlig redogörelse av hur den reviderade avfallsplan inte utgör en betydande miljöpåverkan.

Efter att tagit del av samrådsunderlaget och det muntliga samrådet lämnar länsstyrelsen följande yttrande för framtagande och innehåll av kommande avfallsplan:

- I framtagandet av en avfallsplan är det viktigt att alla som berörs av planen är delaktiga för att få en god förankring vilket ökar sannolikheten att åtgärderna i planen kommer genomföras.
- Det ska i planen framgå hur lång period som avfallsplanen ska gälla.
- Varje mål ska vara tydlig och för de fall det behövs, brytas ned till konkreta delmål som är mätbara och tidsatta. Det ska också framgå vilka styrmedel som kommer användas för de olika målen.
- Nyckeltalen bör kopplas ihop med handlingsplanen.
- När mål och åtgärder tas fram är det viktigt att det framgår varför dessa har tagits fram. För de fall det finns så ska prioriteringsgrunder redovisas. Det kan till exempel vara utifrån miljö kvalitetsmål eller farlighet på avfall.
- En beskrivning hur avfallsplanen kopplar till andra planer hos kommunen som till exempel översiktsplan, VA-plan och tillsynsplan bör framgå.

Naturvårdsverket har bra vägledning i frågor kring avfallsplaner som kommunen med fördel kan utgå ifrån vid framtagandet av en ny avfallsplan. Regler om kommunal avfallsplanering (naturvardsverket.se)

Beskrivning av ärendet

Timrå kommun arbetar just nu med att ta fram en ny avfallsplan för kommunen. Den 10 februari 2023 lämnade Timrå kommun in ett samrådsunderlag till länsstyrelsen tillsammans med en bedömning av om planen medför en betydande miljöpåverkan. Därefter har ett digitalt samråd genomförts den 15 februari 2023. Vid det digitala samrådet deltog Therese Edin och Jan Bengtson från Länsstyrelsen samt Emma Ramström konsult och Lena Granlöf Timrå kommun.

Undersökningssamråd

I redogörelsen framgår det att planen främst kommer bidra till positiva effekter på miljön. Planen bedöms få positiva konsekvenser för hållbarhet till exempel vad gäller mål och aktiviteter kopplat till ökad resurshushållning och minskad nedskräpning i Timrå kommun. Inte heller innebär den några beslut eller förutsättningar för etablering av nya anläggningar. Kommunen bedömer att planen inte medför en betydande miljöpåverkan.

Samråd kring avfallsplanens innehåll

Timrå kommun eftersträvar en hållbar utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina. Det innebär att kommunen tar hänsyn till ekonomiska, ekologiska och sociala hållbarhetsaspekter i det dagliga arbetet

Kommunens vision beskriver ett önskat framtida tillstånd och visar färdriktningen för kommunens arbete och lyder ”Timrå - en stark kommun i en växande region!”. Till kommunens styrmodell finns övergripande målbilder som stödjer kommunens verksamhetsidé och skapar underlag för visionen i sin helhet. De speglar den politiska viljan och det som ska åstadkommas. Målbilderna är ömsesidigt beroende av varandra, där den ena inte kan utvecklas utan den andra för att nå en hållbar utveckling

Målbilden är ett Timrå där befintliga material och saker har ett värde så de används under så lång tid som möjligt. Det är också ett Timrå där det finns goda möjligheter att vårda och laga sina saker samt där möjlighet finns att konsumera på ett hållbart sätt. Timrå kommun föregår med gott exempel. Kommuninvånare, fritidshusägare och besökare, liksom privata och offentliga verksamheter lär av varandra och delar med sig av både kunskap och materiella saker för att minska mängderna avfall.

Målbild 1. Trygghet, delaktighet och livslångt lärande genom avfallsplanens mål och åtgärder förebyggs och hanteras nedskräpning. Det leder även till en minskad risk för klotter och skadegörelse som annars skapar otrygghet. Genom ett livslångt lärande och delaktighet kan en hållbar utveckling nås där avfallsmängder och negativa effekter av avfall kan minskas.

Målbild 2. Tillväxt, sysselsättning och arbete Timrå ska växa hållbart. Avfallsplanen omfattar förebyggande av avfall vilket ofta skapar tillfällen för sysselsättning och arbete.

Målbild 3. Livskvalitet och attraktiva livsmiljöer genom avfallsplanen verkar Timrå för en hållbar resurshushållning, en hållbar avfallshantering samt för minskad

nedskräpning vilka tillsammans bidrar till en god livskvalitet och attraktiva livsmiljöer.

Aktuella bestämmelser

Enligt 6 kap 3 § miljöbalken (1998:808) ska kommunen vid ändring av plan göra en miljöbedömning av planen eller ändringen, om dess genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Enligt 6 kap 10 § miljöbalken ska avgränsningssamråd ske med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet.

6 kap 11–12 §§ miljöbalken anger vad miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla, omfatta och vilken detaljeringsgrad.

NFS 2020:6 Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Maria Höglund med miljöhandläggare Jan Bengtson som medverkande och Therese Edin som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilaga 7 - Relevant lagstiftning, styrande direktiv och mål

1. Lagstiftning

Enligt NFS 2020:6 ska avfallsplanens mål och åtgärder utgå från de nationella miljökvalitetsmålen, etappmålen samt andra relevanta mål, strategier och planer. Mål och åtgärder i avfallsplanen ska syfta till en hushållning med resurser i enlighet med 2 kap. 5 § miljöbalken, vilket innebär att utnyttja möjligheterna till att:

- Minska mängden avfall
- Minska mängden skadliga ämnen i material och produkter
- Minska de negativa effekterna av avfall
- Återvinna avfall

Avfallsplanens mål och åtgärder ska också syfta till att avfallet hanteras i enlighet med avfallshierarkin i 15 kap. 10 § miljöbalken. Avfallshierarkin innebär att den som är ansvarig för att avfall behandlas ska se till att det, om det är lämpligt, behandlas enligt följande prioriteringsordning:

1. Avfallet återvinns genom att förberedas för återanvändning
2. Avfallet materialåtervinns
3. Avfallet återvinns på annat sätt
4. Avfallet bortskaffas

Enligt Naturvårdsverkets vägledningsrapport 6760, till föreskrifterna, bör målen och åtgärderna också utgå från andra relevanta nationella, regionala och lokala styrdokument.

1.1 Krav på avfallshantering

Kommunen är enligt miljöbalken ansvarig för att ta hand om det som kallas ”kommunalt avfall”. Med kommunalt avfall avses avfall från hushåll och avfall från andra källor som liknar avfall från hushåll. Även visst avfall som inte klassas som kommunalt avfall inkluderas i kommunens ansvar. Hit räknas bland annat bygg- och rivningsavfall från privatpersoners egna renoveringar och byggnationer, slam från enskilda avlopp och latrin från torrtoaletter.

Bygg- och rivningsavfall

Kommunen har ansvar för att omhänderta allt bygg- och rivningsavfall som inte producerats i yrkesmässig verksamhet och se till att det finns möjlighet att hantera detta i separata fraktioner. För Timrå innebär lagändringen att det kan bli aktuellt att ta emot större mängder bygg- och rivningsavfall, att hantera fler separata typer av avfall och att utveckla tjänster för insamling av bygg- och rivningsavfall.

Matavfall

Kommunen har ansvaret att tillhandahålla ett insamlingssystem för matavfall enligt avfallsförordningen (2020:614). Det innebär att Timrå ska samla in matavfall i form av livsmedels- eller köksavfall fastighetsnära från hushåll och från verksamheter där det uppstår matavfall. Matavfallsutsortering i Timrå kommun innebär bland annat att sorteringsmöjlighet behöver säkerställas, att förutsättningar för utförande av matavfallsinsamling behöver skapas och att matavfallsinsamlingen behöver kommuniceras till berörda.

Förpackningar

Kommunen ansvarar för att samla in förpackningsavfall (plast, papper, glas och metall) från hushållen. Fastighetsnära insamling ska ske senast år 2027 och från 2026 ska kommunen också samla in förpackningsavfall på vissa platser utomhus, till exempel större torg och parker. För kommunen innebär det ett ansvar att samla in förpackningsmaterial från befintliga soprum och återvinningsstationer, men även att införa fastighetsnära insamling för de hushåll som idag inte har en fastighetsnära källsorteringslösning.

Insamlingen av förpackningar ska enligt de nya reglerna finansieras av producenterna.

Textil

Om regeringen ställer sig positiv till att textilier ska omfattas av producentansvar, kan Timrå kommun på sikt få ett insamlingsansvar även för textilier.

2. Globala styrdokument

2.1 EU's klimatmål

Det övergripande klimatmålet som gäller för alla länder som ingår i EU är att vara klimatneutrala senast 2050.

2.2 De globala hållbarhetsmålen

Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling är en integrerad del av kommunens styrmodell, med naturlig bäring på kommunens verksamheter. Genom att förena de globala målen med kommunens mål vägleder vi arbetet och bidrar aktivt till omställningen till ett mer hållbart samhälle.

De delmål som berört arbetet med avfallsplanen är:

- 3.9 MINSKA ANTALET SJUKDOMS- OCH DÖDSFALL TILL FÖLJD AV SKADLIGA KEMIKALIER OCH FÖRORENINGAR - Till 2030 väsentligt minska antalet döds- och sjukdomsfall till följd av skadliga kemikalier samt föroreningar och kontaminering av luft, vatten och mark

- **UTBILDNING FÖR HÅLLBAR UTVECKLING OCH GLOBALT MEDBORGARSKAP** - Senast 2030 säkerställa att alla studerande får de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling, bland annat genom utbildning för hållbar utveckling och hållbara livsstilar, mänskliga rättigheter, jämställdhet, främjande av en kultur av fred, icke-våld och globalt medborgarskap samt värdesättande av kulturell mångfald och kulturens bidrag till hållbar utveckling.
- **6.3 FÖRBÄTTRA VATTENKVALITET OCH AVLOPPSRENING SAMT ÖKA ÅTERANVÄNDNING** - Till 2030 förbättra vattenkvaliteten genom att minska föroreningar, stoppa dumpning och minimera utsläpp av farliga kemikalier och material, halvera andelen obehandlat avloppsvatten och väsentligt öka återvinningen och en säker återanvändning globalt.
- **7.2 ÖKA ANDELEN FÖRNYBAR ENERGI I VÄRLDEN** - Till 2030 väsentligen öka andelen förnybar energi i den globala energimixen.
- **FÖRBÄTTRA RESURSEFFEKTIVITETEN I KONSUMTION OCH PRODUKTION** - Fram till 2030 successivt förbättra den globala resurseffektiviteten i konsumtionen och produktionen samt sträva efter att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och miljöförstöring, i enlighet med det tioåriga ramverket för hållbar konsumtion och produktion, med de utvecklade länderna i täten.
- **FRÄMJA INKLUDERANDE OCH HÅLLBAR INDUSTRIALISERING** - Verka för en inkluderande och hållbar industrialisering. Till 2030 avsevärt öka industrins andel av sysselsättning och BNP, i enlighet med nationella förhållanden, och fördubbla denna andel i de minst utvecklade länderna.
- **11.6 MINSKA STÄDERS MILJÖPÅVERKAN** - Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.
- **12.3 HALVERA MATSVINNET I VÄRLDEN** - Till 2030, halvera det globala matsvinnet per person i butik- och konsumentledet, och minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan, även förlusterna efter skörd.
- **12.4 ANSVARSFULL HANTERING AV KEMIKALIER OCH AVFALL** - Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.
- **12.5 MINSKA MÄNGDEN AVFALL MARKANT** - Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.

- 12.8 ÖKA ALLMÄNHETENS KUNSKAP OM HÅLLBARA LIVSSTILAR - Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.
- 13.1 STÄRK MOTSTÅNDSKRAFTEN MOT OCH ANPASSNINGSFÖRMÅGAN TILL KLIMATRELATERADE KATASTROFER - Stärka motståndskraften mot och förmågan till anpassning till klimatrelaterade faror och naturkatastrofer i alla länder.
- 14.1 MINSKA FÖRORENINGARNA I HAVEN - Till 2025 förebygga och avsevärt minska alla slags föroreningar i havet, i synnerhet från landbaserad verksamhet, inklusive marint skräp och tillförsel av näringsämnen.
- 15.9 INTEGRERA EKOSYSTEM OCH BIOLOGISK MÅNGFALD I NATIONELL OCH LOKAL FÖRVALTNING⁷ - Senast 2020 integrera ekosystemens och den biologiska mångfaldens värden i nationella och lokala planerings- och utvecklingsprocesser, strategier för fattigdomsminskning samt räkenskaper.

3. Nationella styrdokument

3.1 Generationsmålet

Generationsmålet är det övergripande målet som visar vägen för den svenska miljöpolitiken. Till generationsmålet finns sju strecksatser varav följande har tagits hänsyn till vid formulering av avfallsplanens mål och åtgärder:

- Kretsloppen är resurseffektiva och så långt som möjligt fria från farliga ämnen.
- En god hushållning sker med naturresurserna.
- Konsumtionsmönstren av varor och tjänster orsakar så små miljö- och hälsoproblem som möjligt.

3.2 Nationella miljö kvalitetsmålen

Sveriges 16 nationella miljö kvalitetsmålen har tagits hänsyn till vid framtagande av avfallsplanen. De mål som främst berör avfallsplanen är:

- Begränsad miljöpåverkan
- God bebyggd miljö
- Giftfri miljö
- Ett rikt växt- och djurliv

3.3 Etappmålen

Det finns två etappmål för avfall vilka gäller årligen fram till 2025:

1. Mer bygg- och rivningsavfall materialåtervinns och förbereds för återanvändning.
2. Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning

3.4 Nationell avfallsplan och avfallsförebyggande program 2018-2023

I den nationella avfallsplanen är följande material utpekade som prioriterade att arbeta med:

- Livsmedel
- Textil
- Plast
- Elektronik
- Bygg- och rivningsmaterial

4. Regionala styrdokument

4.1 Regional utvecklingsstrategi

Den regionala utvecklingsstrategin (RUS) visar den övergripande strategiska riktningen för utvecklingsarbete inom region Västernorrland och gäller bland annat för länets samtliga kommuner. RUS:en har en vision samt mål och långsiktiga prioriteringar för utvecklingsarbete som sker 2020-2030. Prioriteringar som berör avfallsplanen är:

- Samordnat påverkansarbete gentemot nationell och internationell nivå
- Fler nya och växande hållbara företag och fler företagsamma invånare

5. Lokala styrdokument

5.1 Timrå kommuns styrdokument

Lokala styrdokument med koppling till avfallshantering i kommunen är:

- Timrås styrmodell med verksamhetsplan och budget
- Avfallsföreskrifter – Lokala bestämmelser för hantering av avfall som Timrå kommun ansvarar för finns i kommunens avfallsföreskrifter. Kommunens renhållningsordning utgörs av de kommunala avfallsföreskrifterna tillsammans med kommunens avfallsplan.
- Avfallstaxa – För att kunna ta ut avgifter för avfallshantering som kommunen utför till följd av det kommunala insamlingsansvaret finns

avfallstaxan. Avfallstaxan är dessutom ett styrmedel för att uppmuntra till en mer miljöanpassad avfallshantering i linje med avfallsplanen.

- Översiktsplan – Översiktsplanen gäller i hela kommunen och ger bland annat vägledning för utveckling av den byggda miljön. I Översiktsplanen anges att det är viktigt att det finns fungerande system för omhändertagande av olika sorters avfall, för kommunen likväl som producenter och avfallshanteringsföretag.

5.2 Kommunens vision, målbilder och strategier

Timrås vision är: Timrå - en stark kommun i en växande region!

Kommunens styrmodell utgår ifrån tre målbilder:

- MÅLBILD 1. Trygghet, delaktighet och livslångt lärande
- MÅLBILD 2. Tillväxt, sysselsättning och arbete
- MÅLBILD 3. Livskvalitet och attraktiva livsmiljöer

För att nå dessa målbilderna har ett antal strategier identifierats:

- Digitalisera: Vi använder oss av digitaliseringens möjligheter för en enklare vardag och mer värdeskapande verksamhet.
- Säkra kompetens: Vi attraherar, behåller och utvecklar kompetens för dagens och morgondagens behov.
- Skapa utveckling: Vi jobbar med ständiga förbättringar och vågar utforska samt pröva nya idéer för att möta en föränderlig omvärld. Innovation är ett av de viktiga begreppen.
- Fånga och möta behov: Vi lyssnar, förstår och möter behoven hos dem vi finns till för.
- Arbeta tillsammans: Vi har helhetssyn och jobbar tillsammans för att kunna lösa våra uppgifter.

Bilaga 8 - Framtidsprognos

1. Bakgrund

1.1 Befolkning

Befolkningen i Timrå har varit relativt stabil under de senaste 20 åren. I kommunen bor cirka 18 000 personer (17 730 personer i januari 2022). Enligt SCB kan folkmängden minska till närmare 17 000 personer år 2030. SCB:s prognos anses vara osäker till följd av att nya verksamheter etableras i Timrå, framför allt de verksamheter som etableras i Torsboda Industrial Park. Verksamheterna kommer sannolikt bidra till en befolkningsökning i kommunen. Omfattningen på befolkningsökningen bedöms inte närmre.

1.2 Förutsättningar

Avfall från hushåll

Mängden avfall som uppkommer från svenska hushåll visar en ökande trend. De fraktioner som ökade mest 2020 var förpackningar, elavfall och metallskrot.

Trots att fraktionerna av plast- och pappersförpackningar har ökat på grund av en mer omfattande internethandel så är den totala mängden förpackningar och returpapper per invånare oförändrad. Det beror på att mängden returpapper minskar i takt med ett minskat läsande av papperstidningar. På grund av våra konsumtionsvanor och fokus på ekonomisk tillväxt förväntas de totala avfallsmängderna ändå öka. Motkrafter genom olika samhällsaktörer som till exempel avfallsbranschen och ökad medvetenhet hos hushållen är därför viktiga för att bryta utvecklingen. Genom att underlätta för hushållen att konsumera hållbart, exempelvis genom cirkulära affärsmodeller och återanvändning, skulle avfallsmängderna kunna hållas relativt oförändrade.

Lagstiftningen om producentansvar för förpackningar har ändrats och innebär att kommunerna får ansvaret för insamling av förpackningsavfall från 2024. Det är troligt att lagändringen leder till ökade mängder insamlat förpackningsmaterial från hushållen.

Parallellt med ökande avfallsmängder har återvinningen och avfallsbehandlingen i Sverige utvecklats positivt de senaste åren. Framgången har uppnåtts genom att styra avfallsbehandlingen uppåt i avfallstrappan. Fortsatta åtgärder som till exempel bostadsnära insamling av förpackningar och returpapper gör att utvecklingen kan förväntas fortsätta. Under år 2020 låg den genomsnittliga andelen avfall under kommunalt ansvar som behandlades genom energiåtervinning på 50 procent, materialåtervinning på cirka 35 procent och biologisk behandling på 14 procent.

Avfallet under kommunalt ansvar som går till deponi är mindre än 1 procent, men är betydligt större om aska och slaggrus från avfallsförbränning inkluderas.

Avfall från verksamheter

Näringslivet i Timrå har sin bas i skogsindustrin och kompletteras med data- och elektronikföretag. Verksamheterna genererar olika typer av avfall och i skiftande avfallsflöden. Dessa flöden omhändertas till stor del utanför det kommunala systemet. Eftersom det finns ett etablerat omhändertagande antas hanteringen även fortsättningsvis hanteras vid sidan om det kommunala systemet.

Det finns en trend att mer avfall definieras som farligt avfall. Ett sätt att motverka ökade mängder farligt avfall är internt miljöarbete på företagen för att miljöanpassa produktionen.

De senaste åren har cirkulär ekonomi och cirkulära affärsmodeller blivit allt mer betydelsefulla för både myndigheter och privata företag. Genom ett ökat fokus på cirkularitet skulle sambandet mellan ekonomisk tillväxt och avfallsproduktion kunna brytas. Cirkulariteten skulle därmed bidra till en långsiktig minskning av verksamhetsavfall.

2. Bedömning av framtida avfallsflöden

Bland annat Avfall Sverige konstaterar i framtidsstudier att det inte är någon mening att göra avfallsprognoser som sträcker sig längre än cirka tio år. Det beror på att samhällstrender och människors livsstil i hög grad styr avfallsmängder och avfallshantering. Även förväntningar på lagstiftningsförändringar försvårar möjligheterna att göra längre prognoser. Trender i kommunen som kan antas fortsätta är minskade mängder returpapper på grund av minskat tidningsläsande och fler plast- och pappersförpackningar till följd av ökad internethandel. En allt mer cirkulär ekonomi kan i sin tur antas stabilisera och möjligen minska avfallsmängderna per invånare.

Förändringar avseende behandling av avfallsfraktioner kan förväntas. En ökad källsortering till följd av att kommunerna tar över insamlingsansvaret för förpackningsfraktioner, att invånarna kommer kunna källsortera sitt avfall fastighetsnära samt att matavfall kommer samlas in separat förväntas leda till mindre energiåtervinning samt ökad materialåtervinning och biologisk återvinning.

De avfallsförebyggande aktiviteter som avfallsplanen innehåller bör ge en positiv effekt på invånarnas beteende och bidra till minskade avfallsmängder. Vilket resultat de avfallsförebyggande åtgärderna ger i förhållande till att trenden varit ökande för avfallsmängder från hushåll, gör att avfallsmängdernas utveckling är svår att bedöma.

På grund av avsaknad av statistikuppgifter om avfall från verksamheter har någon uppskattning av deras flöden inte kunnat göras. Troligt är att även behandling av avfall från verksamheter kommer skifta från energiåtervinning till materialåtervinning och biologisk återvinning till följd av ändringar i lagstiftning med bland annat krav på separat utsortering av olika typer av byggavfall.

3. Framtida behov och insamlingsystem

Mot bakgrund av de lagförändringar som skett på senare år avseende insamling av; matavfall, förpackningsavfall, returpapper, samt hushållens bygg- och rivningsavfall kan behov av utökad kapacitet för vissa avfallsfraktioner behövas. Kapaciteten bedöms påverkas inom insamling, mottagning, omlastning, sortering och behandling av avfall.

För att leva upp till lagkrav krävs förändringar av nuvarande insamlingsystem och anläggningar. Bland annat behövs fastighetsnära insamlingsystem för förpackningar och matavfall från hushåll och samlokaliserade verksamheter. Sorteringsmöjligheter för förpackningar behövs i offentliga miljöer. Den nya och kompletterade insamlingen av avfall som krävs leder till ökade behov av ekonomiska resurser.

I handlingsplanen redogörs för ett antal aktiviteter som kan medföra investeringsbehov de kommande åren. Se handlingsplanen för bedömning av resurser för respektive åtgärd.

4. Fysisk planering

Översiktsplanen gäller i hela kommunen och ger bland annat vägledning för utveckling av den byggda miljön. I Översiktsplanen anges att det är viktigt att det finns fungerande system för omhändertagande av olika sorters avfall, för kommunen likväl som producenter och avfallshanteringsföretag.

Avfallshanteringen tas i beaktande i kommunens detaljplanering. Detaljplaner där avfallsutrymmen och avfallsanläggningar ingår är av allmänt intresse och en del i att säkra en hållbar och robust avfallshantering. Vid framtagande av detaljplaner görs avvägningar mellan allmänna och enskilda intressen.

Flera för avfallshanteringen viktiga frågor beaktas i den fysiska planeringen. Några exempel är platser för avfallsutrymmen, återvinningsstationer, återvinningscentraler samt framkomlighet för samlingsfordon. Som stöd i plan- och bygglovsprocesser finns Avfall Sveriges handbok om avfallsutrymmen.

Bilaga 9 - Uppföljning av föregående avfallsplan

Den tidigare gällande avfallsplanen fastställdes av kommunfullmäktige 2006. Att avfallsplanen antogs för så pass länge sedan försvårar uppföljning av avfallsplanens mål och åtgärder. Målen är till störst del formulerade på ett sådant sätt att uppföljning av målen inte är möjlig. Åtgärderna bestod till störst del av informations och utbildningsinsatser för att minska mängden avfall samt bidra till mer sorterat avfall i syfte att öka återvinningen. Detta har gjorts under åren sedan avfallsplanen antogs genom avfalls- och återvinningsverksamheten.